

MÉLTÓSÁG

Nőkkel szembeni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés

Az eredmények áttekintése

FRA

EUROPEAN UNION AGENCY FOR FUNDAMENTAL RIGHTS

Ez a jelentés az Európai Unió Alapjogi Chartájának I. címe (Méltóság), III. címe (Egyenlőség) és IV. címe (Igazságszolgáltatás) alá tartozó emberi méltósághoz való jog (1. cikk), a személyi sérthetlenséghez való jog (3. cikk), a megkülönböztetés, ezen belül a nem alapján történő megkülönböztetés tilalma (21. cikk), a nők és férfiak közötti egyenlőség (23. cikk) és a hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog (47. cikk) témájához kapcsolódó kérdésekkel foglalkozik.

A Europe Direct szolgáltatás az Európai Unióval kapcsolatos kérdéseire segít Önnek választ találni.

Ingyenesen hívható telefonszám (*):
00 800 6 7 8 9 10 11

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfülkéből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Fotó (borító és belső) © Shutterstock; iStock

Bővebb tájékoztatást az Európai Unióról az interneten talál (<http://europa.eu>).

FRA – Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége
Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Bécs – Ausztria
Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699
Email: info@fra.europa.eu – fra.europa.eu

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2014

ISBN 978-92-9239-385-4
doi:10.2811/61160

© Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége, 2014
A sokszorosítás a forrás megjelölésével megengedett.

Nőkkel szembeni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés

Az eredmények áttekintése

Előszó

A jelentés az Európai Unió (EU) 28 tagállamában összesen 42 000 nővel készült interjúkon alapul. A jelentésből kiderül, hogy a nőkkel szembeni erőszak és konkrétan a nőket aránytalanul nagymértékben érintő nemi alapú erőszak olyan elterjedt emberi jogi visszaélés, amely felett az EU nem hunyhat szemet.

A felmérés keretében a nőket a fizikai, szexuális és pszichológiai erőszakkal kapcsolatos tapasztalataikról kérdezték, beleértve a párkapcsolaton belüli erőszakot (családon belüli erőszak), ezenkívül külön foglalkoztak a követéssel, a szexuális zaklatással és az új technológiák szerepével a nők által tapasztalt bántalmazásban. A fentiek mellett a válaszadókat a gyermekkorban elszenvedett erőszakról is megkérdezték. Az eredményekből kitűnik, hogy miközben a bántalmazás elterjedt, sok nő életét érintő jelenség, a bejelentett esetek száma szisztematikusan alulmarad a megtörtént esetekhez képest. A szexuális erőszak valamilyen formáját például tízből egy nő tapasztalta meg 15 éves kora után, és minden huszadik nőt megerőszakoltak. A nők több mint egyötöde szenvedett el fizikai és/vagy szexuális erőszakot az aktuális vagy korábbi partnerétől, és a nők több mint egytizede jelezte, hogy 15 éves kora előtt a szexuális erőszak valamilyen formájának volt kitéve egy felnőtt részéről. Szemléltetésként: a párkapcsolaton belüli erőszak legsúlyosabb esetét csak a nők 14%-a jelentette a rendőrségen, a párkapcsolaton kívüli erőszak legsúlyosabb esetével pedig csak 13% fordult a rendőrséghez.

Az évek folyamán több oldalról, ismételten felmerült az igény a nőkkel szembeni erőszakra szóló átfogó adatok iránt – ilyen adatgyűjtésre hívott fel például az EU Tanácsának több elnöksége, valamint olyan ellenőrző testületek, mint a nőkkel szembeni megkülönböztetés felszámolásával foglalkozó ENSZ-bizottság és az Európa Tanács. Az eredmények közzétételével világossá vált, hogy megérett az idő arra, hogy a 28 országra kiterjedő felmérés eredményei alapján foglalkozzunk a nőkkel szembeni erőszakkal. A nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos jövőbeni uniós stratégiák a felmérés eredményeire támaszkodhatnak annak érdekében, hogy lépéseket tegyenek a nőket ért erőszak leggyakoribb formáinak felszámolása érdekében. A felmérés eredményei ahhoz is bőszeges támogatást adnak az uniós tagállamoknak, hogy ratifikálják az Európa Tanács egyezményét a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról (Isztambuli Egyezmény), az EU pedig megvizsgálja az egyezményhez való csatlakozás lehetőségét. A megállapítások tovább erősítik a bűncselekmények áldozataira vonatkozó meglévő uniós intézkedések, köztük is leginkább az uniós áldozatvédelmi irányelv teljes körű végrehajtása iránti igényt. Azt is nyomatékosítják, hogy milyen fontosak a nők elleni erőszakkal foglalkozó célzott uniós jogszabályok és szakpolitikák, amilyen például az európai védelmi határozat és a polgári ügyekben hozott védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló rendelet, amelyeket a hatékonyság érdekében a gyakorlatban is alkalmazni kell.

A nőkkel szembeni erőszakra az uniós intézmények és a tagállamok szintjén adott válaszok mellett a nőkkel szembeni erőszak ellen más rétegeknek is fel kell lépniük, köztük a munkáltatóknak, az egészségügyi dolgozóknak és az internetszolgáltatóknak – hogy csak néhány példát említsünk. Ez különösen azért fontos, mert sok nő nem jelenti be a hatóságoknak az őt ért bántalmazást, így a nőkkel szembeni erőszak nagyobb része továbbra is rejtve marad, és ebből következően az elkövetőket sem lehet számon kérni. Ezért tovább kell vizsgálni azokat a különböző módszereket, amelyekkel fel lehet hívni a figyelmet a nőkkel szembeni erőszakra, és fellépni ellene. A felmérés közreadásával és a politikusok és politikai döntéshozók részéről szükséges nyomon követő intézkedésekkel az erőszak áldozataul esett, eddig hallgató nőket is megszólalásra lehet bátorítani. Ez kulcsfontosságú azokban az országokban és egyes csoportok körében, ahol egyelőre még nem szokás nyíltan beszélni a személyesen átért erőszakra, ahol az incidenseket alacsony számban jelentik be a hatóságoknak, és ahol a nőkkel szembeni erőszak nem tartozik a fontos politikai kérdések közé.

Ez a jelentés összességében tehát a nők által elszenvedett különféle erőszakos cselekmények témakörében az EU szintjén (és világszerte) eddig készült legszélesebb körű felmérés első eredményeit mutatja be. A jelentés megállapításait remélhetőleg – az online adatböngésző eszközzel együtt használva – fel tudják majd használni mindazok a nők és férfiak, akik a nőkkel szembeni erőszak kezelésében támogatják a változást, és tenni is tudnak érte.

A jelentésben bemutatott eredmények nem jöhettek volna létre a felmérésben részt vevő nők közreműködése nélkül, akik időt szántak arra, hogy beszéljenek ezekről a nagyon személyes, nehéz tapasztalatokról. Sokan közülük most először beszéltek az őket ért bántalmazásról. Az FRA ezért ezúton szeretne köszönetet mondani nekik.

Morten Kjaerum

Igazgató

Országkódok

Országkód	Ország
AT	Ausztria
BE	Belgium
BG	Bulgária
CY	Ciprus
CZ	Cseh Köztársaság
DE	Németország
DK	Dánia
EE	Észtország
EL	Görögország
ES	Spanyolország
FI	Finnország
FR	Franciaország
HR	Horvátország
HU	Magyarország
IE	Írország
IT	Olaszország
LT	Litvánia
LU	Luxemburg
LV	Lettország
MT	Málta
NL	Hollandia
PL	Lengyelország
PT	Portugália
RO	Románia
SE	Svédország
SI	Szlovénia
SK	Szlovákia
UK	Egyesült Királyság

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ	3
MIÉRT VAN SZÜKSÉG ERRE A FELMÉRÉSRE?	7
1 AZ FRA VÉLEMÉNYEI A LEGFONTOSABB MEGÁLLAPÍTÁSOK ALAPJÁN	9
1.1. A nőkkel szembeni erőszak általános mértéke és jellege, a párkapcsolaton belüli erőszakot is beleértve	9
1.2. A nőkkel szembeni fizikai és szexuális erőszak következményei, a párkapcsolaton belüli erőszakot is beleértve	11
1.3. A nőkkel szembeni pszichológiai erőszak a párkapcsolatban	12
1.4. A követésről szerzett tapasztalatok	12
1.5. A szexuális zaklatásról szerzett tapasztalatok	13
1.6. A gyermekkorban elszenvedett erőszak	13
1.7. Félelem az áldozattá válástól, és ennek hatása	14
1.8. A nőkkel szembeni erőszakhoz való viszonyulás és a tudatosság	14
2 MIT MUTATNAK AZ EREDMÉNYEK?	17
2.1. Fizikai és szexuális erőszak	17
2.2. Az erőszak következményei	23
2.3. Pszichológiai erőszak a párkapcsolatban	25
2.4. Követés	28
2.5. Szexuális zaklatás	30
2.6. A gyermekkorban átélt erőszak	32
2.7. Félelem az áldozattá válástól, és ennek hatása	36
2.8. Attitűdök és tudatosság	36
TOVÁBBI LÉPÉSEK	40
A FELMÉRÉSRŐL DIÓHÉJBAN	42

Miért van szükség erre a felmérésre?

Az EU-ban fel kell hívni a figyelmet a nőkkel szembeni erőszakra, az alapvető jogok megsértésének egyik formájára

A nők elleni erőszak, amely a nőket aránytalanul nagyobb mértékben érintő bűncselekményeket foglalja magában – például a szexuális bántalmazást, a nemi erőszakot és a családon belüli erőszakot – a méltóság, az egyenlőség és az igazságszolgáltatáshoz való jog tekintetében a nők alapvető jogait sérti meg. Nemcsak az erőszaknak áldozatul esett nőkre van hatással, hanem családjukra, barátaikra és az egész társadalomra is. Meg kell tehát vizsgálni, hogyan reagál a társadalom és az állam ezekre a visszaélésekre.

A civil társadalmi szereplők és a kormányközi szervezetek, köztük a nőkkel szembeni megkülönböztetés felszámolásával foglalkozó ENSZ-bizottság és az Európa Tanács, az utóbbi évtizedekben igyekeztek felhívni a figyelmet a nőkkel szembeni erőszak mértékére és jellegére. Ezt a folyamatot az egyes tagállamok szintjén indított kezdeményezések is támogatták. Az FRA felmérési adatainak közreadása azt mutatja, hogy a nőkkel szembeni erőszak az alapvető jogok olyan széles körű, gyakori megsértése, amely az EU-ban élő nők sokaságának életére van hatással.

Reagálni kell az adatok iránti igényre

A nők elleni erőszak jelentős hatásai dacára a politikai döntéshozóknak és az intézkedések végrehajtóinak sok uniós tagállamban még mindig azzal kell küzdeniük, hogy nincs elegendő átfogó adat a probléma mértékéről és jellegéről. Mivel a legtöbb nő nem jelenti az őt ért erőszakot, és nem érzi úgy, hogy a – gyakran kevésbé támogatóknak ítélt – rendszerek erre ösztönöznék, a hivatalos büntetőjogi adatok csak azt a kevés esetet tudják rögzíteni, amelyet bejelentenek. Ez azt jelenti, hogy a nők elleni erőszak kezelésére irányuló szakpolitikai és gyakorlati válaszok nem mindig átfogó adatokon alapulnak. Bár egyes uniós tagállamok és kutatóintézetek felmérések és egyéb kutatások keretében vizsgálták a nőkkel szembeni erőszak kérdését, erre a területre az Európai Unióban továbbra is jellemző az átfogó és összehasonlítható adatok hiánya, szemben más területekkel – például a foglalkoztatással –, ahol sok tagállam gyűjt adatokat a nemek közötti egyenlőség témakörében.

Az FRA-nak az EU egészére kiterjedő felmérése az Európai Parlament felkérése nyomán készült, hogy adatokat gyűjtsön a nőkkel szembeni erőszakról, de ezt a felhívást az EU Tanácsa is megismételte a nők elleni erőszaknak az EU-ban való felszámolásáról szóló következtetéseiben. Az FRA az EU 28 tagállamában véletlenszerű mintavétellel történő kiválasztás alapján 42 000 nővel készített személyes interjút. Az interjúk eredményeit az uniós és tagállami szinten meglévő adatokkal és az ismeretek hiányosságaival együtt lehet vizsgálni.

Az adatok alátámasztják és segítik a jogalkotást és a szakpolitikát

A nők elleni erőszak kezelésére szolgáló európai szintű intézkedések közé tartozik az áldozatok jogairól, támogatásáról és védelméről szóló 2012/29/EU irányelv, valamint az Európa Tanács egyezménye a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról (Isztambuli Egyezmény). Az áldozatokról szóló, 2012-ben elfogadott uniós irányelv megállapítja a bűncselekmények áldozatainak jogaival, támogatásával és védelmével kapcsolatban alkalmazandó európai uniós minimumszabályokat, és kifejezetten hivatkozik a nemi alapú erőszak, a szexuális erőszak és a hozzátartozók közötti erőszak áldozataira. A 2011-ben elfogadott Isztambuli Egyezmény az első olyan, jogilag kötelező erejű regionális eszköz, amely átfogóan foglalkozik a nők elleni erőszak különböző formáival, mint a pszichológiai erőszakkal, a követéssel, a fizikai erőszakkal, a szexuális erőszakkal és a szexuális zaklatással. Az egyezmény 10 ratifikációt követően lép majd életbe.

E biztató jogi fejlemények mellett az FRA által a nők elleni erőszakról, az Unió egészére kiterjedően végzett felmérés eredményei azt jelzik, hogy az erőszak áldozatául esett nők többsége sem a rendőrségnek, sem más áldozatsegítő szervezetnek nem jelenti a vele történeteket. Ez különösen azokban az uniós tagállamokban jelent problémát, ahol egyelőre nem megszokott az erőszakkal kapcsolatos személyes tapasztalatok feltárása és megbeszélése. Ennek eredményeképpen a legtöbb nő, aki bűncselekmény áldozatává válik, sem az igazságszolgáltatással, sem pedig más szolgálatokkal nem kerül kapcsolatba, és ez még súlyosabban jelentkezik azokban a tagállamokban, ahol a nőkkel szembeni erőszak nem jelenik meg a politikai beavatkozás területei között. Világos ezért, hogy az Európai Unióban jelenleg a nők szükségletei és jogai nem érvényesülnek a gyakorlatban.

Meg kell vizsgálni tehát, hogy a jogszabályok szövege hogyan viszonyul a gyakorlatban érvényesülő joghoz, hogy ösztönözni lehessen a bejelentést, jobb válaszokat lehessen adni az áldozatul eső nőknek és elegendő erőforrásokat lehessen biztosítani az áldozatok célzott támogatásához. A felmérésből származó adatok rávilágítanak a bántalmazás bejelentésének mintázatára és a bejelentés elmaradásának okaira, ezeket pedig az egyes tagállamokban uralkodó helyzet fényében lehet megvizsgálni.

Az FRA véleményei – javaslatok a további lépésekhez

Az FRA a felmérés részletes megállapításai alapján több véleményt is megfogalmazott, és ezekben különféle módszereket javasol a nőkkel szembeni erőszak felismeréséhez és a válaszlépésekhez. Ebbe a szűken vett büntetőjog határain kívüli intézkedések is

beletartoznak, a foglalkoztatástól és az egészségügyi szektoroktól egészen az új technológiák alkalmazásáig, ideértve a bejelentés elősegítésére alkalmas célzott figyelemfelhívó kezdeményezéseket is.

A vélemények a különféle szervek, például az ENSZ és az Európa Tanács korábbi felhívásaira épülnek, amelyekben a nőkkel szembeni erőszak elleni fellépésre szólítottak fel. Az FRA véleményei és a további lépésekről szóló lehetséges javaslatok egyedülálló módon az EU 28 tagállamában 42 000 nővel készült személyes interjúkból összegyűjtött tényanyagon alapulnak.

A kormányközi szervezetek és a civil társadalom már évek óta kéri a megbízható, átfogó adatokat a nőkkel szembeni erőszakról, hogy kialakíthassa a szakpolitikát, és irányt mutasson a fellépéshez az alapjogok e fajta megsértésének kezelésében. A nőkkel szembeni erőszakról szóló FRA-felmérés eredményeinek közreadásával most ezeket az adatokat fel lehet használni az EU 28 tagállama tekintetében.

1

Az FRA véleményei a legfontosabb megállapítások alapján

A felmérési eredményekből kiderül, hogy a nőkkel szembeni erőszak az emberi jogok széles körű megsértése az EU egész területén, ugyanakkor a bejelentett esetek száma messze elmarad a valóságtól. Az FRA erre reagálva fogalmazta meg az alábbi véleményeket. Ezek célja, hogy az uniós és nemzeti politikai döntéshozókat támogassák a nőkkel szembeni, nemi alapú erőszak megelőzésére és kezelésére szolgáló átfogó intézkedések bevezetésében és végrehajtásában, különösen azokban a tagállamokban, ahol ezekkel a visszaélésekkel nem foglalkoznak elegendő mértékben.

Az alábbiakban olvasható a vélemények összefoglalója, részletesebb ismertetésük pedig a felmérés fő eredményeit bemutató jelentés egyes fejezeteinek végén található.

1.1. A nőkkel szembeni erőszak általános mértéke és jellege, a párkapcsolaton belüli erőszakot is beleértve

Válasz a nőkkel szembeni fizikai és szexuális erőszak mértékére és sajátos jellegére

- A szexuális erőszak olyan széles körben elterjedt bűncselekmény, amely összehangolt fellépést tesz szükségessé, hogy kezelni lehessen a nőkkel szembeni szexuális erőszakkal kapcsolatos attitűdöket. A szexuális erőszak valamilyen formáját tízből egy nő tapasztalta meg 15 éves kora után, húsból egy nő pedig megerőszakoltak 15 éves kora után.
- A felmérésben részt vevő nők azon részéből, akik a szexuális erőszakot nem párkapcsolatban szenvedték el (15 éves koruk után), majdnem minden tizedik azt jelezte, hogy a legsúlyosabb esetben több elkövető is részt vett. Ki kell bővíteni a szexuális erőszak áldozatainak, ezenbelül a több elkövetős incidensek áldozatainak is szóló speciális támogatást.
- A felmérés eredményei azt jelzik, hogy a fiatal nők csoportja különösen ki van téve az áldozattá válnak. A nőkkel szembeni erőszak témájában ezért a fiatal nőket illetően célzott megelőzésre és figyelfelhívásra van szükség.
- A nőkkel szembeni erőszak kérdését általános érdekű közéleti kérdésként lehet kezelni. A nők elleni erőszakról szóló kampányokkal és válaszlépésekkel a férfiakat és a nőket egyaránt meg kell szólítani. A férfiaknak pozitív szerepet kell vállalniuk azokban a kezdeményezésekben, amelyek szembesítenek azzal, hogy egyes férfiak milyen erőszakot alkalmaznak a nőkkel szemben.
- Az Európa Tanács Isztambuli Egyezménye és az EU áldozatvédelmi irányelve új előírásokat fogalmaz meg a nemi alapú erőszak áldozatainak kezelésére nézve. Az uniós tagállamokat bátorítani lehetne az egyezmény ratifikálására. Annyi mindenképpen elvárható, hogy az uniós tagállamok vizsgálják felül a jogszabályukat, hogy ezek összhangban legyenek az egyezménnyel és az irányelvvvel.

Válasz a nőkkel szembeni párkapcsolati erőszak mértékére és sajátos jellegére

- A párkapcsolati erőszak mértéke miatt az EU és a tagállamok szintjén újból nagy politikai hangsúlyt kell helyezni erre a kérdésre. Azon nők közül, akiknek férfival van vagy volt kapcsolata, 22% tapasztalt már fizikai és/vagy szexuális erőszakot. A párkapcsolati bántalmazásra adott válaszlépések hatékonyságához az kell, hogy az állam közügyként, ne pedig magánügyként tekintsen a párkapcsolati erőszakra.
- A felmérésben részt vevő nők közül azok, akiket elmondásuk szerint az aktuális partnerük megerősített, körülbelül egyharmad részben (31%) állították, hogy hat vagy több alkalommal szenvedtek el nemi erőszakot a partnertől. A házasságon belüli nemi erőszak valójában sok nőt érint, és sokan az ilyen incidensek sokaságát élik át. Ezért az összes uniós tagállamban el kell érni, hogy a jog ugyanúgy viszonyuljon a nemi erőszaknak áldozatul eső férjzett asszonyokhoz, mint a hajadonokhoz.
- A tények alapján a nők egy jelentős része az erőszakos kapcsolat után továbbra is ki van téve a bántalmazásnak. Védelmet kell nyújtani nekik. Az európai védelmi határozatot és a polgári jogi védelmi intézkedések kölcsönös elismeréséről szóló rendeletet idővel felül kell vizsgálni abból a szempontból, hogy hogyan hatottak a nők biztonságára.
- Az FRA felmérési eredményei azt jelzik, hogy a nő partnerének erős alkoholfogyasztása és a fokozott erőszak között összefüggés van. Az erős alkoholfogyasztást a férfiak párkapcsolaton belüli, nőkkel szembeni erőszakos viselkedéséhez hozzájáruló tényezőként kell feltüntetni és kezelni. A nemzeti erőszak-megelőzési intézkedésekben is mérlegelni kell a masszív alkoholfogyasztás kezelését. Az alkoholtartalmú italok iparága támogathatná az ilyen intézkedéseket, amikor a felelős alkoholfogyasztást népszerűsíti. Ugyanakkor azt is meg lehetne fontolni, hogy a rendőrség a családon belüli erőszak esetei tekintetében szisztematikusan gyűjtsön adatot az alkohollal való visszaélésről.
- Meg kell vizsgálni az elkövetők tulajdonságait és viselkedését, hogy fel lehessen deríteni a párkapcsolati erőszakhoz hozzájáruló lehetséges kockázati

tényezőket. A felmérés például jelzi az egyes férfiak kapcsolatban tanúsított kontrolláló magatartásának hatását – ilyen például, ha korlátozzák a nő által felhasználható anyagi eszközöket vagy a barátok és a család látogatását. Az elkövetők tulajdonságaira és viselkedésére vonatkozó kérdésekkel a gyakorló szakemberek már észlelhetik azokat a tényezőket, amelyek az erőszak figyelmeztető jelei lehetnek.

- A párkapcsolati erőszaknak áldozatul esett nők közül sokan ismételt, többször is erőszakot szenvednek el a kapcsolatban. Az uniós tagállamokat arra kell ösztönözni, hogy vizsgálják meg, a jogszabályaik mennyire képesek felismerni, hogy az ismétlődő áldozattá válás milyen hatással van a nők életére, és hatékonyan reagálni erre, lévén az ismétlődő áldozattá válás különösen jellemző a párkapcsolati erőszakra.

A szakpolitikák tényekkel való alátámasztása

- A nőkkel szembeni erőszak leküzdésére irányuló szakpolitikák kidolgozásához és ellenőrzéséhez feltétlenül szükség van a nők által tapasztalt erőszakra szóló átfogó adatokra.
- A nőkkel szembeni erőszakra szóló figyelemfelhívó kampányoknak pontos adatokon kell alapulniuk ahhoz, hogy az üzenetükkel meg tudják szólítani a megfelelő közönséget. Ezek a kampányok ugyanakkor elősegíthetik a nőkkel szembeni erőszakra szóló nyílt vitát. Az ilyen viták végső soron hozzásegíthetnek ahhoz, hogy a cselekményeket nagyobb arányban jelentsék be a hatóságok és az áldozatsegítő szolgálatok felé.
- A nőkkel szembeni erőszakra szóló adatgyűjtést egyértelműen javítani kell, és össze kell hangolni, az uniós tagállamokon belül és a tagállamok között egyaránt, hogy az adatokat hatékonyabban fel lehessen használni ennek az Unió egészére kiterjedő visszaélésnek a kezelésében. Az uniós hatáskörön belül erőfeszítéseket kell tenni, hogy adatokat gyűjtsenek azokról a legfontosabb területekről, ahol a nők erőszakot szenvednek el, amiben vezető szerepet vállalhat például az Eurostat, de a nők elleni erőszakra szóló adatgyűjtéshez bevált tagállami módszerekre is lehet támaszkodni.

1.2. A nőkkel szembeni fizikai és szexuális erőszak következményei, a párkapcsolaton belüli erőszakot is beleértve

A rendőrség és más szolgálatok felé való alacsony bejelentési arány kezelése

- A nőkkel szembeni erőszak eseteinek csak kis részét jelentik be a rendőrség és más szolgálatok felé, ezért ezt az arányt növelni kell. A párkapcsolati erőszak áldozatainak egyharmada, a párkapcsolaton kívüli erőszak áldozatainak egynegyede jelentette be az őt ért legutóbbi incidenst a rendőrségnek vagy valamilyen más szolgálatnak. A párkapcsolati erőszak magasabb bejelentési rátái mögött az a tény áll, hogy a nők gyakran többszöri bántalmazást is elszenvednek a partnerüktől, mire végül a bejelentés mellett határoznak, míg a párkapcsolaton kívüli erőszak nagyobb valószínűséggel egyszeri eset.
- Külön kell foglalkozni azzal, ha az áldozat nincs megelégedve a rendőrséggel, amihez a gyakorlatban is alkalmazni és ellenőrizni kell az Isztambuli Egyezményben és az uniós áldozatvédelmi irányelvben az áldozatokra vonatkozóan megállapított rendelkezéseket. Meg kell vizsgálni az áldozatok védelmére szolgáló rendőri beavatkozás különböző modelljeit, hogy kiderüljön, milyen mértékű védelmet nyújtanak az áldozatoknak, és a gyakorlatban megfelelnek-e a szükségleteiknek.

Az egészségügy szerepe

- Az egészségügyi szakembereknek különösen nagy szerepük lehet a nőkkel szembeni erőszak eseteinek felismerésében és megelőzésében. A felmérés például azt jelzi, hogy az állapotos nők jobban ki vannak téve az erőszaknak: a valamely korábbi partnerüktől erőszakot elszenvedő és ebben a kapcsolatban várandós nők közül 42% a várandóssága alatt tapasztalt erőszakot a partner részéről.
- Tisztázni kell a titoktartási szabályokat, hogy az egészségügyi szakemberek foglalkozhassanak a bántalmazással, és feljelentést tehessenek. A felmérés ennek alátámasztására jelzi, hogy a nők 87%-a szerint elfogadható lenne, ha az orvosok rutinszerűen rákérdeznének az erőszakra, amennyiben a betegen bizonyos sérüléseket vagy jellegzetességeket látnak. Az egészségügyi dolgozók részéről az erőszak

jeleivel kapcsolatos rutinszerű kérdések kidolgozásakor ugyanakkor a megfelelő ellenőrzések bevezetésére is ügyelni kell, hogy fel lehessen ismerni, ha magának az egészségügyi dolgozónak nyílik lehetősége a visszaélésre.

A speciális áldozatsegítő szolgálatok szerepe

- Az erőszak következtében az egészségügyi szolgálatokhoz forduló nők számához képest kevés nő lép kapcsolatba az áldozatsegítő szervezetekkel vagy női menedékhelyekkel az őket ért fizikai és/vagy szexuális erőszak legsúlyosabb esete miatt. Míg a partner által elkövetett szexuális erőszak legsúlyosabb esete nyomán az orvoshoz, rendelőintézetbe vagy kórházba a nők egyharmada megy el, női menedékhelyet csak 6%-uk, áldozatsegítő központot pedig csak 4%-uk keresett fel. Ez a megállapítás azt jelzi, hogy a nők jelentkezésekor több tényező lép működésbe: a szolgálatok ismertsége, ami attól is függhet, hogy a nő az országon belül hol él, és vannak-e ilyen szolgáltatások a térségben; hogy ezek a szervezetek milyen forrásokkal rendelkeznek, ami kihat arra, milyen szolgáltatást tudnak nyújtani; illetve, hogy a nőnek milyen azonnali szükségletei vannak, a középpontban esetleg az egészségügyi ellátással. Az uniós áldozatvédelmi irányelvvel és az Isztambuli Egyezménnyel összhangban az EU egész területén sürgős szükség van az olyan, áldozatok támogatására szakosodott szolgálatok forrásainak növelésére, amelyek képesek reagálni az erőszaknak áldozatul esett nők igényeire.
- A párkapcsolatban vagy azon kívül elkövetett szexuális bántalmazás áldozatainak nagyjából egynegyede a legsúlyosabb incidens után a szégyenérzet és a zavar miatt nem kereste meg sem a rendőrséget, sem más szervezetet. Határozottan fel kell lépni a nők áldozattá válására adott olyan válaszok ellen, amelyek az „áldozathibáztatás” negatív kultúráját erősítik. Ezért speciális támogató szolgálatokra van szükség, hogy foglalkozzanak azoknak az áldozatoknak a szükségleteivel, akik az áldozattá válást követően negatív érzelmektől, például önvádtól vagy szégyenérzettől szenvednek.
- Feltétlenül szükség van az adatokra annak felméréséhez, hogy a különféle szolgálatok a gyakorlatban el tudják-e látni az áldozatok igényeit, illetve annak eldöntéséhez, hogy a forrásokat hogyan lehet a leghatékonyabban felhasználni az áldozatok megsegítésére.

Összefogás a nőkkel szembeni erőszak ellen

- A jelenlegi jogszabályok, politikai kezdeményezések és gyakorlati beavatkozások hatékonyságát úgy lehet megítélni, ha megvizsgáljuk a helyszíni bizonyítékokat arra vonatkozóan, hogy a nők mennyire hajlandóak bejelenteni a bántalmazást, és mennyire elégedettek a kapott szolgáltatásokkal. Mivel sok uniós tagállamban fennáll az alacsony bejelentési arány problémája, a nőkkel szembeni erőszak ellen több szervezetet egyesítő válaszlépések kellenek, hogy hatékonyan lehessen kezelni a nők szükségleteit – és jogait.
- A nőkkel szembeni erőszak eseteire vonatkozó összehangolt, hatékony adatgyűjtéshez és -cseréhez elengedhetetlen az intézményközi együttműködés.

1.3. A nőkkel szembeni pszichológiai erőszak a párkapcsolatban

A párkapcsolatban előforduló pszichológiai erőszak mértékének és sajátos jellegének felismerése és a válaszlépések

- A partner általi pszichológiai erőszak elterjedt jelenség, a hatása miatt pedig el kell ismerni. A felmérési eredmények például azt mutatják, hogy öt nőből kettő (43%) megtapasztalta már a pszichológiai erőszak valamilyen formáját a jelenlegi vagy korábbi partnere részéről. Hogy csak néhány példát mondjunk, ebbe beletartozik a nők 25%-a, akiket a partnerük a magánéletben lekicsinyelt vagy megalázott, az a 14%, akiket a partnere fizikai bántalmazással fenyegetett, és az az 5%, akiknek a partnere megtiltotta a ház elhagyását, elvette az autókulcsát, vagy bezárta.
- Azok közül a nők közül, akik jelenleg kapcsolatban élnek, 7% már a pszichológiai erőszak négy vagy több különböző formáját átélte. Fel kell ismerni, hogy a partner által elkövetett pszichológiai erőszak többszörös és ismétlődő formái aláássák a nő függetlenségét, ami egyenlő az önálló családi és magánélet elvesztésével.
- A munkáltatóknak és a szakszervezeteknek mérlegelniük kellene a felelős személyzetnek szóló figyelemfelhívó és kapcsolódó képzési intézkedések bevezetését, hogy hozzásegítsenek a partner pszichológiailag kontrolláló magatartásától szenvedő alkalmazottak felismeréséhez, és az igényeik megválaszolásához.

- A rendőrséget és más megfelelő kormányzati szolgáltatásokat fel kell készíteni a pszichológiai bántalmazás áldozatokra gyakorolt hatásának felismerésére és megértésére.
- Az elkövetők kontrolláló, bántalmazó viselkedése miatt szükség lehet arra, hogy a rendőrség közvetlenül beavatkozzon az áldozatok védelmében, és továbbirányítsa őket az áldozatsegítő szolgálatokhoz, ne várja meg, hogy az áldozat maga kérjen segítséget. A szolgálatoknak ezzel párhuzamosan az elkövetőkkel is kapcsolatba kell lépniük, hogy az esetleges erőszakos magatartás mellett kezeljék a pszichológiailag bántalmazó viselkedésüket is.
- Az uniós tagállamok szintjén felül kell vizsgálni a jogszabályokat annak felmérése érdekében, hogy szerepelnek-e bennük az ismétlődő pszichológiai bántalmazás különféle formái és az áldozatokra gyakorolt hatása, mivel ez a bántalmazás – mint azt a felmérés eredményei jelzik – gyakran együtt jár a párkapcsolatban előforduló fizikai és/vagy szexuális bántalmazással.

1.4. A követésről szerzett tapasztalatok

A követés elleni jogi és gyakorlati válaszlépések javítása

- A felmérési eredmények azt mutatják, hogy a nők egyötöde tapasztalta meg a követés valamilyen formáját 15 éves kora után, és ebből 5% a felmérést megelőző 12 hónap során élte át. A felmérésben jelzett követéses esetek háromnegyede azonban soha nem jut a rendőrség tudomására. Ahol országos szinten elismerik a követést a jogban, a nőket az ilyen esetek bejelentésére kellene ösztönözni. A tagállamok szintjén ugyanakkor a követésről szóló jogi rendelkezések használatát és hatékonyságát is felül kellene vizsgálni. A követésre vonatkozó átfogó jogszabállyal nem rendelkező tagállamokat arra kell ösztönözni, hogy vezessenek be az áldozatok szükségleteit kiszolgáló jogszabályokat.
- A követés áldozatainak megfelelő védelmet kell kapniuk az államtól, amihez a családon belüli erőszak eseteihez kialakított védelem típust kell alapul venni.
- Mivel a nők egytizedét egy korábbi partnere követi, a támogató szolgálatoknak fel kell hívni a figyelmét a kapcsolatok utáni időszakban előforduló követés lehetőségére, hogy az ilyen magatartási mintákra is ügyeljenek.

- A követést elszenvedő nők egyötöde jelezte, hogy ez két évnél is tovább tartott. A fizikai és szexuális erőszakhoz hasonlóan a követés is hosszan tartó, mélyre nyúló érzelmi és pszichológiai következményekkel járhat. Ezért speciális áldozatsegítő szolgálatok kellenek, amelyek támogatni tudják a követés áldozatait.

Az internet és a közösségi média szerepe

- A követés áldozatainak 23%-a jelezte a felmérésben, hogy a követés legsúlyosabb esete nyomán meg kellett változtatnia az e-mail címét vagy a telefonszámát. Az internetes és közösségi média platformoknak lépéseket kell tenniük, hogy proaktívan segítsék a követés áldozatait a visszaélés bejelentésében, és arra kell ösztönözni az ilyen platformokat, hogy proaktívan lépjenek fel az elkövetők magatartásával szemben. A rendőrséget ezzel párhuzamosan arra kell ösztönözni, hogy rutinszerűen ismerje fel és vizsgálja ki az olyan ügyeket, amelyekben szerepe van az internetes követésnek.

1.5. A szexuális zaklatásról szerzett tapasztalatok

A szexuális zaklatás felismerésének és bejelentésének megkönnyítése

- A szexuális zaklatás széles körben elterjedt, gyakori jelenség az EU-ban élő nők sokasága számára. Nem kívánt érintést, ölelést vagy csókot például a nők egyötöde tapasztalt 15 éves kora után, és az összes nő 6%-a élt át ilyen fajta zaklatást legalább hat alkalommal a 15 éves kor elérése óta. A 15 éves koruk után legalább egy szexuális zaklatást elszenvedő nők közül 32% jelezte, hogy egy munkatárs, főnök vagy ügyfél volt az elkövető. A munkáltatói szervezeteknek és szakszervezeteknek erre reagálva fel kell hívniuk a figyelmet a szexuális zaklatás problémájára, a nőket pedig az esetek bejelentésére kell bátorítaniuk.
- A felmérési eredmények azt mutatják, hogy a nőekkel szembeni szexuális zaklatásban különféle elkövetők egész sora vesz részt, és a zaklatásnak az „új” technológiák használata is része lehet. A nők egytizede (11%) tapasztalt helytelen közeledést a közösségi oldalakon, vagy kapott szexuális tartalmú e-maileket vagy szöveges (SMS-) üzeneteket. A szexuális zaklatás ilyen fajtái aránytalanul nagymértékben érintik a fiatal nőket. Az uniós tagállamoknak felül kell vizsgálniuk a szexuális zaklatásra adott jogalkotási és politikai válaszok jelenlegi hatókörét, elismerve, hogy a zaklatásra különféle körülmények között, különböző csatornákon keresztül, például az interneten vagy mobiltelefonon is sor kerülhet. Az internetes

követéshez hasonlóan a rendőrséget arra lehet ösztönözni, hogy rutinszerűen ismerje fel és vizsgálja ki az olyan ügyeket, amelyekben szerepe van az internetes zaklatásnak.

Az értelmiségi nők kiszolgáltatottsága más nőkhöz képest

- Az értelmiségi állásban vagy felsővezetői állásban dolgozó nők 74-75%-a tapasztalt már szexuális zaklatást az élete folyamán, és e nők egynegyede a felmérést megelőző 12 hónapban volt kitéve a szexuális zaklatásnak. Be kell látni, hogy a vezetésben és más kiemelt állásokban dolgozó értelmiségi nők ki vannak téve a szexuális zaklatás veszélyének. Ennek különféle okai lehetnek, például az, hogy olyan munkakörnyezettel és helyzetekkel találkoznak, ahol fokozottan fennáll a visszaélés veszélye, de az is lehet, hogy az értelmiségi nők eleve éberebben figyelnek arra, mi minősül szexuális zaklatásnak. A munkáltatóknak és más szervezeteknek fel kell hívniuk a figyelmet és gyakorlati kezdeményezéseket kell tenniük, hogy felismerjék a különféle szakmai és iskolai háttérrel rendelkező, különböző munkakörülmények között dolgozó nők által tapasztalt szexuális zaklatás valódi mértékét, és foglalkozzanak vele.

A figyelemfelhíváshoz és a szexuális zaklatás elleni fellépéshez szükséges bizonyítékok

- A munkára és az oktatásra vonatkozó adminisztratív adatgyűjtést és meglévő felméréseket ki kell bővíteni, hogy a szexuális zaklatásról is rendszeres, részletes kérdéseket tartalmazzanak. Az ezekből származó adatok alapul szolgálhatnak a visszaélés kezelésére irányuló szakpolitikához és fellépéshez.

1.6. A gyermekkorban elszenvedett erőszak

A gyermekkori bántalmazás mértéke és az alacsony bejelentési arány

- 15 éves koráig a nők több mint egytizede (12%) tapasztalt valamilyen szexuális bántalmazást vagy incidenst egy felnőtt részéről. A bántalmazás ilyen formái jellemzően úgy zajlanak, hogy egy felnőtt megmutatja a nemi szervét (8%), vagy megérinti a gyermek nemi szervét vagy mellét (5%). A skála végpontján a nők 1%-a jelezte, hogy gyermekkorában egy felnőtt szexuális aktusra kényszerítette.
- A nők nagyjából 27%-a szenvedett el gyermekkorában (15 éves kora előtt) valamilyen fizikai bántalmazást egy felnőtt részéről.

- Az EU-nak újból foglalkoznia kell a nők által gyermekként elszenvedett bántalmazás elterjedtségével és alacsony bejelentési arányával. Ez a tényanyag a jelenlegi és a múltbeli gyermekbántalmazás ellen egyaránt felhasználható.

A bántalmazás jellemzői

- A gyermekkori szexuális erőszak eseteinek 97%-ában férfi az elkövető, ezzel szemben a fizikai erőszak eseteiből csak egy kicsivel több köthető a férfiakhoz, mint a nőkhez.
- Részletes adatok kellenek a gyermekkori bántalmazásról, beleértve a nem bejelentett esetek rögzítésére alkalmas felméréseket is, hogy a bántalmazás sajátosságaira vonatkozó tényeket meg lehessen keresni és alá lehessen támasztani, majd ezeket fel lehessen használni a bántalmazás megelőzésére, az áldozatok védelmére és az elkövetők büntetésére irányuló célzott beavatkozásokhoz.

Válasz a gyermekkori bántalmazásra

- Az eredmények azt mutatják, hogy a korábbi vagy jelenlegi partnerük szexuális áldozatává vált nők 30%-a gyermekkoraiban is tapasztalt szexuális erőszakot, míg a korábbi vagy jelenlegi partnerkapcsolatukban szexuális áldozattá nem vált nők 10%-a nyilatkozott úgy, hogy történt vele gyermekkoraiban szexuális erőszak. A partnerük részéről fizikai és/vagy szexuális erőszaknak áldozatul esett anyák 73%-a jelezte ugyanakkor, hogy gyermekeik közül legalább egy tudomást szerzett az ilyen erőszak megtörténtéről. A bántalmazás örödi körének megszakítása érdekében külön programok kellenek az erőszak veszélyének kitett gyermekek és családok részére.
- Az EU tagállamait az Isztambuli Egyezményvel összhangban arra kell ösztönözni, hogy a jogszabályaik felülvizsgálatakor mérjék fel újra a gyermekkori történt bántalmazás bejelentésére vonatkozó határidők indokoltságát – ha vannak ilyenek.
- A gyermekbántalmazás megelőzésére és a gyermekek védelmére irányuló szakpolitikákhoz és intézkedéssorozatokhoz feltétlen szükség van a gyermekek saját tapasztalatain alapuló tényekre.

1.7. Félelem az áldozattá válástól, és ennek hatása

A nemi alapú erőszaktól való félelem kihat a nők szabad mozgására

- A felmérés azt jelzi, hogy a nők fele legalább időnként kerül bizonyos helyzeteket vagy helyszíneket azért, mert attól fél, hogy fizikailag vagy szexuálisan bántalmaznák. Ezzel szemben a férfiak bűncselekményektől való félelme és ennek hatása az életükre általában véve alacsonyabb szintű, mint a nőké, mint azt a bűnözésről és áldozattá válásról készült meglévő normálpopulációs felmérések mutatják. A nők bűncselekményektől való félelmét – különösen a nemi alapú erőszaktól való félelmüket – el kell ismerni, és reagálni kell rá az EU és a tagállamok szintjén, de helyi szinten is, mivel hátrányosan befolyásolja a nők mindennapi szabad mozgását.

A fokozott félelem bántalmazást jelezhet

- Sok esetben azok a nők, akik a bántalmazástól való félelem magasabb szintjéről számoltak be, jellemzően nagyobb arányban szenvedtek el fizikai vagy szexuális erőszakot. Mivel a félelem magasabb szintje tükrözheti az átélt bántalmazást, az egészségügyi dolgozókat és más gyakorló szakembereket adott esetben arra kell biztatni, hogy az áldozattá válástól való félelemre vonatkozó kérdésekkel és információgyűjtéssel próbálják felderíteni az esetleges bántalmazást.

1.8. A nőkkel szembeni erőszakhoz való viszonyulás és a tudatosság

A nőkkel szembeni erőszak problémájának tudatosítása

- Az, hogy a nők hazájukban mennyire érzékelik gyakorinak vagy ritkának a nőkkel szembeni erőszakot, összefügg a párkapcsolaton belüli vagy párkapcsolaton kívüli erőszakra szerzett személyes tapasztalataikkal, azzal, hogy ismernek-e erőszaknak áldozatul esett nőket, és hallottak-e a nőkkel szembeni erőszakkal foglalkozó kampányokról. A különböző

körülmények között, nők különböző csoportjaiban előforduló, nőkkel szembeni erőszakkal foglalkozó figyelemfelhívó módszerek kidolgozásakor tekintetbe kell venni mindezen tényezők kölcsönhatását.

- Az uniós tagállamok szintjén célzott kampányok kellene, hogy a nők (és a férfiak) többet tudjanak a nemi alapú erőszakról, és ezzel ösztönözzék a bejelentést, védjék az áldozatokat és törekedjenek a megelőzésre.

A kampányoknak a nőkkel szembeni erőszakról szóló, meglévő bizonyítékokon kell alapulniuk

- Az uniós tagállamok szintjén gyűjtött adatok hiányában a nőkkel szembeni erőszakról szóló FRA-felmérést is fel lehet használni arra, hogy az uniós tagállamok felhívják a figyelmet erre a problémára, és fellépjenek ellene.

A szolgálatokkal szembeni elvárások gyakorlati teljesülésének biztosítása

- Az erőszaknak áldozatul esett nők ritkán fordulnak ezzel speciális szolgálatokhoz. Ahhoz, hogy a nőkkel szembeni erőszakkal foglalkozó és a bejelentést ösztönző kampányok sikeresek legyenek, speciális szolgálatokat kell létrehozni, és ezeket megfelelő forrásokkal kell ellátni az áldozatok igényeinek kiszolgálásához.

AZ EREDMÉNYEK ÉRTELMEZÉSE

Tagállamonként változó volt, hogy milyen mértékű erőszakról számoltak be. Erről részletesebben a jelentéshez tartozó online „adatböngészőben” lehet olvasni. Az alábbiakban felvázoljuk e különbségek néhány lehetséges magyarázatát.

Az országok közötti különbségek felismerése

Ahogy a bejelentett bűncselekményekre vonatkozó hivatalos büntetőjogi adatok között jelentős országonkénti különbségek lehetnek, úgy a bevallott áldozattá válás mértékében is nagy különbség lehet az országok között, amikor egy felmérés keretében az áldozattá válásról kérdezik az embereket. Ez általában véve is igaz a bűncselekményekre, de különösen igaz a nőkkel szembeni erőszak eseteire, mivel ez a téma különösen kényes ahhoz, hogy egy felmérésben beszéljenek róla.

Az FRA felmérése keretében az erőszak előfordulásában mért, országok közötti különbségeket több tényező fényében kell megvizsgálni. A bűnözésről szóló hivatalos adatok például azt mutatják, hogy az erőszak összesített előfordulásában jelentős különbségek vannak az egyes országok között, a nőkkel szembeni erőszakot is beleértve, ahol erről vannak adatok. Az általános bűnügyi felmérési adatok, de a kifejezetten a nőkkel szembeni erőszakra vonatkozó felmérések is mindig különbségeket mutatnak az országos előfordulási arányok között. Az FRA felmérése ugyanakkor a családon belüli erőszak előfordulási rátáját tekintve kisebb különbségeket mutat az uniós tagállamok között, mint az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 10 országra kiterjedő felmérése a nők egészségéről és a családon belüli erőszakról (2000 és 2003 közötti adatgyűjtés). Ha a nemi erőszak előfordulása tekintetében az FRA felmérési eredményeit összehasonlítjuk az Egyesült Államoknak a párkapcsolati erőszakra és szexuális erőszakra vonatkozó, mind az 50 államra kiterjedő országos felméréssel (2010-es adatgyűjtés), az uniós tagállamok között nincs akkora különbség, mint az USA egyes államai között. Az FRA felméréséből kapott eredmények az uniós tagállamokban a nőkkel szembeni erőszakról készült országos felmérések eredményeivel is nagyjából összhangban vannak, ahol ezek az eredmények elérhetők.

Az országok közötti különbségek lehetséges magyarázatai

Bár a nőkkel szembeni erőszak arányára vonatkozó felmérési eredményekben látható országok közötti különbségekre számítani lehetett, más felmérési eredményekkel összhangban, a 28 különböző országban érzékelt különbségeket megmagyarázni és ezekből általánosítani már nehezebb. Az alábbiakban öt lehetséges magyarázatot mutatunk a nőkkel szembeni erőszak előfordulásában megfigyelhető, országok közötti különbségekre. Ezeket azonban tovább kell vizsgálni, hogy meg lehessen erősíteni, és országos szinten más lehetséges magyarázatokat is figyelembe kell venni.

- 1) A különböző országokban nem egyforma a kulturális elfogadottsága annak, ha valaki a nőkkel szembeni erőszakkal kapcsolatos tapasztalatairól beszél más emberekkel. A felmérési eredmények vizsgálatakor figyelembe kell venni azt a lehetőséget, hogy olyan társadalmakban, ahol a párkapcsolati erőszakot nagyrészt magánügynek tekintik, a nőkkel szembeni erőszak eseteit valószínűleg nem osztják meg a családdal és a barátokkal, és a rendőrségnek is csak ritkán jelentik be. Ez az elhallgatás azt is meggátolhatja, hogy a felmérést készítő kérdezőbiztosokkal beszéljenek erről.
- 2) A nemek közötti egyenlőség nagyobb fokú nyilvánosságot eredményezhet a nőkkel szembeni erőszak témájában. Az egyenlőség magasabb fokát mutató társadalmakban nagyobb a valószínűsége annak, hogy a nőkkel szembeni erőszak eseteivel nyíltan foglalkozzanak, és fellépjenek ellenük.
- 3) A tagállamok szintjén meg lehet vizsgálni a nők kitettségét az erőszak kockázati tényezőinek, az olyan tényezők esetében, amelyek növelhetik az erőszaknak való kitettséget. Ezek közé tartoznak a foglalkoztatási minták (az otthonon kívüli munkavégzés), valamint a szocializációs és életviteli minták (szórakozóhelyek és randevúk).
- 4) Az országok között az erőszakos bűncselekmények általános előfordulását tekintve is vannak különbségek, amit a nők elleni erőszakra szóló megállapításokkal együtt kell vizsgálni. Egy tagállam nagyobb fokú városiasodása például általában magasabb bűnözési arányokkal jár.
- 5) A felmérésből kiderült, hogy bizonyítható összefüggés van az elkövetők alkoholfogyasztási szokásai és a nők által átélt párkapcsolati erőszak (családon belüli erőszak) között. Az alkoholfogyasztási minták tagállamok közötti különbségei magyarázatot adhatnak a nőkkel szembeni erőszak bizonyos aspektusaira, ezeket viszont együtt kell vizsgálni az egyes elkövetők erőszakos magatartásával, amely nem feltétlenül korlátozódik a nőkkel szembeni erőszakra.

A megállapítások tagállami szintű vizsgálatakor ezeket és más tényezőket is tovább kell boncolgatni.

2

Mit mutatnak az eredmények?

Az alábbi részben a felmérés legfontosabb megállapításáiból válogattunk, tükrözve a kérdőívben szereplő fő területeket.

A felmérés fő eredményeiről szóló jelentés és az online adatböngésző eszköz részletesen ismerteti a felmérés megállapításait, és az online eszköz arra is lehetőséget ad, hogy a felhasználó különböző módokon hívja le az adatokat.

A kérdések a 15 éves kor után, 15 éves kor előtt és az interjút megelőző 12 hónapban átéltekre vonatkoztak

A felmérésben 18 és 74 év közötti nők vettek részt. A gyermekkorban történt incidensek megkülönböztetése érdekében és a bevált felmérési módszert alapul véve a felmérésben szereplő kérdésekben a 15 éves kort adták meg határpontnak, és a nőket ehhez képest kérdezték az előtte, illetve utána történt incidensekről.

A különböző felmérések más-más korhatárt választanak a felmérési kérdésekhez. Az FRA felmérése e tekintetben összhangban van az Egészségügyi Világszervezetnek (WHO) a nők egészségére és a családon belüli erőszakra vonatkozó felméréseivel, amelyben szintén 15 évnél húzták meg a korhatárt.

Az FRA felmérésében arra kérték a nőket, hogy tegyenek különbséget a 15 éves koruk után (egész életükben) és a felméréshez készült interjút megelőző 12 hónapban történt incidensek között. Ha a nők az utolsó 12 hónap történéseire koncentrálnak, ez segít különbséget tenni a közelmúltbeli és az esetleg távoli események között. Ezzel olyan adatokat is lehet nyerni, amelyek közvetlen szakpolitikai jelentőséggel bírnak a jelenlegi gyakorlat, például az áldozatoknak adott rendőri válaszok tekintetében.

2.1. Fizikai és szexuális erőszak

► Fizikai erőszak:

Becslések szerint a felméréshez készült interjút megelőző 12 hónapban az EU-ban mintegy 13 millió nő élt át fizikai erőszakot. Ez az EU-ban élő 18-74 éves nők 7%-ának felel meg.¹

► Szexuális erőszak:

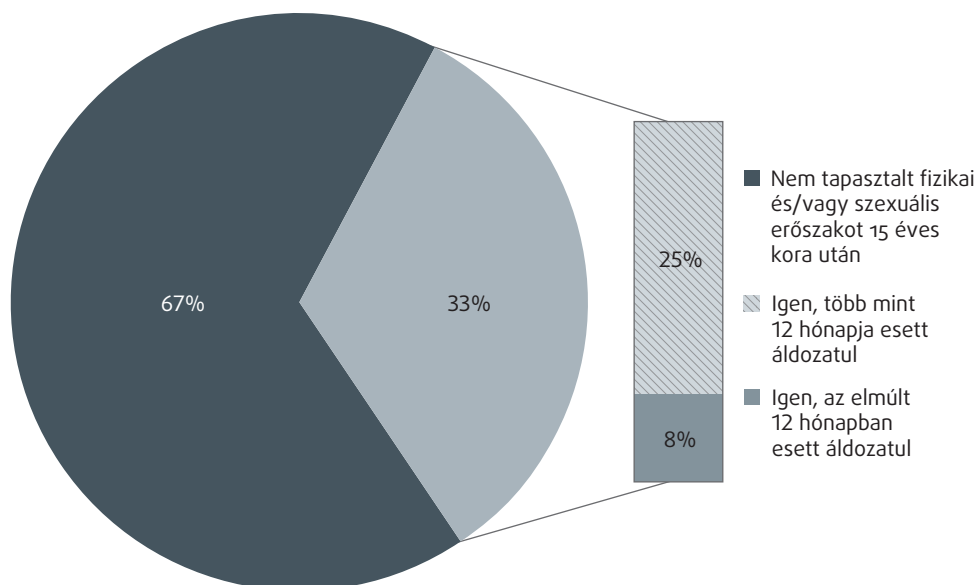
Becslések szerint a felméréshez készült interjút megelőző 12 hónapban az EU-ban mintegy 3,7 millió nő élt át szexuális erőszakot, ami az EU-ban élő 18-74 éves nők 2%-ának felel meg.

A fizikai és szexuális erőszak összesített előfordulása

- A nők egyharmada (33%) szenvedett el fizikai és/vagy szexuális erőszakot 15 éves kora óta.
- A felméréshez készített interjút megelőző 12 hónapban a nők nagyjából 8%-át érte fizikai és/vagy szexuális erőszak (1a. ábra).
- A (jelenlegi vagy korábbi) partnerrel rendelkező nők közül 22% szenvedett el fizikai és/vagy szexuális erőszakot egy partnere részéről 15 éves kora után (1. táblázat).

¹ Az Eurostat online adatbázisa szerint január 1-jén 186 590 848, 18-74 éves nő élt az EU 28 tagállamában; lásd: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/statistics/search_database (adatkód: *demo_pjan*, az adatok kinyerésének időpontja: 2013. augusztus 16.).

1a. ábra: 15 éves koruk után és az interjú megelőző 12 hónapban fizikai és/vagy szexuális erőszak áldozatául esett nők, EU-28 (%)

Megjegyzés: Az összes válaszadó válasza alapján (N = 42 002).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

1. keret: Mit kérdeztek a felmérésben – fizikai és szexuális erőszak

Fizikai erőszak

15 éves korától mostanáig/az elmúlt 12 hónapban milyen gyakran fordult elő Önnel, hogy valaki:

- meglökte vagy megasztította?
- megütötte?
- egy kemény tárggyal megdobta?
- megrántotta vagy a haját húzta?
- ökölrel vagy kemény tárggyal megütötte vagy megrúgta?
- megégette?
- megpróbálta megfojtani vagy fojtogatta?
- megvágta, megszúrta vagy rálőtt?
- beleverte a fejét valamibe?

Szexuális erőszak

15 éves korától mostanáig/az elmúlt 12 hónapban milyen gyakran fordult elő Önnel, hogy valaki:

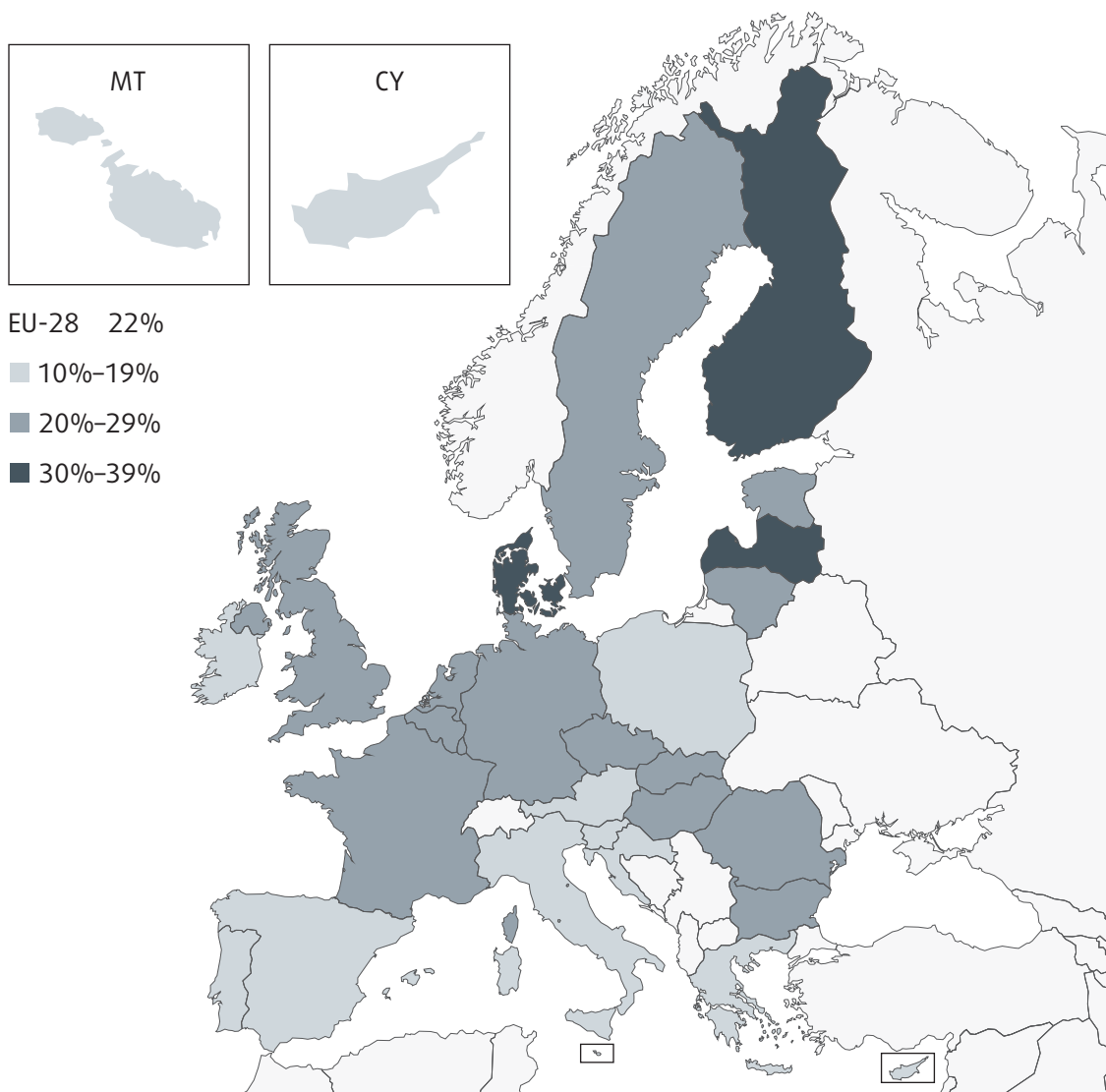
- szexuális aktusra kényszerítette, miközben lefogta vagy más módon bántalmazta? [SZÜKSÉG ESETÉN: szexuális aktus alatt itt orális szexre

való kényszerítést, kikényszerített anális vagy vaginális behatolást értünk]

- ezenkívül megkísérelte, hogy szexuális aktusra kényszerítse, miközben lefogta vagy más módon bántalmazta? [SZÜKSÉG ESETÉN: szexuális aktus alatt itt orális szexre való kényszerítést, kikényszerített anális vagy vaginális behatolást értünk]
- ezenkívül rávette valamilyen szexuális tevékenységben való részvételre, amit Ön nem akart, vagy nem tudott visszautasítani?
- vagy Ön azért egyezett bele a szexuális tevékenységbe, mert félt attól, hogy a visszautasítás esetén mi történne?

A fizikai és szexuális erőszakra szóló kérdéseket a jelenlegi partnerre, a korábbi partnerre és más személyekre vonatkozóan külön-külön tették fel.

1b. ábra: 15 éves koruk után, párkapcsolaton belüli fizikai és/vagy szexuális erőszakot elszenvedett nők, EU-28 (%)

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

1. táblázat: 15 éves koruk után a jelenlegi vagy korábbi partnerüktől vagy bármely más személytől fizikai és/vagy szexuális erőszakot elszenvedő nők, uniós tagállamok szerint (%)^{a, b, c}

EU-tagállam	Bármely partner (jelenlegi és/vagy korábbi) ^b	Nem partner ^c	Bármely partner és/vagy nem partner ^c
AT	13	12	20
BE	24	25	36
BG	23	14	28
CY	15	12	22
CZ	21	21	32
DE	22	24	35
DK	32	40	52
EE	20	22	33

EU-tagállam	Bármely partner (jelenlegi és/vagy korábbi) ^b	Nem partner ^c	Bármely partner és/vagy nem partner ^c
EL	19	10	25
ES	13	16	22
FI	30	33	47
FR	26	33	44
HR	13	13	21
HU	21	14	28
IE	15	19	26
IT	19	17	27
LT	24	16	31
LU	22	25	38
LV	32	17	39
MT	15	15	22
NL	25	35	45
PL	13	11	19
PT	19	10	24
RO	24	14	30
SE	28	34	46
SI	13	15	22
SK	23	22	34
UK	29	30	44
EU-28	22	22	33

Megjegyzés: a A táblázat harmadik oszlopában szereplő szám nem az első két oszlopban lévő eredmények összege, mivel egyrészt az eredményeknek eltérő számítási alapja volt (a párkapcsolati erőszakra vonatkozó eredményekhez a partnerrel rendelkező válaszadókat vették alapul, nem az összes nőt), másrészt néhány válaszadó a partnerétől és más személyektől is erőszakot szenvedett el.

b Az összes olyan nő közül, aki az interjú idején vagy bármely korábbi időpontban házas volt, valakivel házasság nélkül együtt élt vagy kapcsolatban állt (együttélés nélkül) (n = 40 192).

c Az összes válaszadó közül (N = 42 002).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felméréseinek (2012) adatai

A fizikai erőszak jellemzői

- ▶ A nők nagyjából 31%-a tapasztalta meg a *fizikai* erőszak egy vagy több megnyilvánulását (lásd az 1. keretet) 15 éves kora óta (2. táblázat). Bár a nők legnagyobb valószínűséggel a lökést vagy a taszigálást jelölték meg, az erőszak ezen formájának kizárása csak korlátozottan befolyásolta a fizikai erőszak összesített előfordulását, ami ezzel 31%-ról 25%-ra csökkent. Ez az eredmény azt tükrözi, hogy sok nő, akit elmondása szerint meglöktek vagy megtaszítottak, a fizikai erőszak más formáit is elszenvedte.
- ▶ A fizikai erőszak leggyakoribb formái közé tartozik a lökés vagy taszítás, az ütés, a rángatás vagy a haj húzása.

A szexuális erőszak jellemzői

- ▶ Összességében a nők 11%-a élte át a *szexuális* erőszak valamilyen formáját (lásd az 1. keretet) 15 éves kora óta egy partnere vagy valamilyen más személy részéről. Néhány nő állítása szerint a szexuális erőszak egy formáját szenvedte el, mások viszont azt jelezték, hogy a szexuális erőszak több formájának is ki voltak téve.

2. táblázat: 15 éves koruk után partnertől vagy más személyektől a fizikai erőszak különböző formáit elszenvedő nők, EU-28 (%)^{a, b, c}

A fizikai erőszak típusa	Jelenlegi partner ^a	Korábbi partner ^b	Nem partner ^c	Bármely partner és/vagy nem partner ^c
Meglökte vagy megtaszította	5	19	13	23
Megütötte	4	15	8	17
Kemény tárgyval megdobta	2	8	4	9
Megrántotta vagy a hajánál fogva húzta	2	10	7	13
Ökölrel vagy kemény tárgyval megütötte vagy megrúgta	1	9	5	10
Megégette	0	1	0	1
Megpróbálta megfojtani vagy fojtogatta	1	5	1	4
Megvágta, megszurta vagy rálőtt	0	1	1	1
Beleverte a fejét valamibe	1	5	2	4
A fentiek közül bármelyik	7	24	20	31
A fentiek közül bármelyik, a „lökés vagy taszítás” kivételével	5	20	15	25

Megjegyzés: a Az összes olyan nő közül, aki az interjú idején házas volt, valakivel házasság nélkül együtt élt vagy kapcsolatban állt (együttélés nélkül) (n = 30 675).

b Az összes olyan nő közül, aki korábban házas volt, valakivel házasság nélkül együtt élt vagy kapcsolatban állt (együttélés nélkül) (n = 25 870).

c Az összes válaszadó közül (N = 42 002).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

A nemi erőszak elterjedtsége

Húsz nőből egy (5%) 15 éves kora után nemi erőszak áldozatává vált. Ez az adat a következő kérdésre adott válaszokon alapul: „15 éves korától mostanáig milyen gyakran fordult elő Önnel, hogy valaki szexuális együttlétre kényszerítette, miközben lefogta vagy más módon bántalmazta?”

A szexuális erőszak jogi meghatározása számos uniós joghatóságban túlmutat azon a követelményen, hogy az elkövető fizikai erőt alkalmaz. Ezt figyelembe véve a szexuális erőszakot elszenvedők száma az EU-ban meghaladhatja az 5%-ot. A nemi erőszak néhány esete szerepelhet a nők által a felmérés másik kérdésére adott válaszokban is: „15 éves korától mostanáig milyen gyakran fordult elő Önnel, hogy valaki rávette valamilyen szexuális tevékenységben való részvételre, amit Ön nem akart, vagy nem tudott visszautasítani?”

A nemi erőszakra vonatkozó felmérési eredményeket együtt kell vizsgálni a felmérés szexuális erőszakra vonatkozó más kérdéseire kapott eredményekkel. Az FRA felmérése keretében a nőket a szexuális erőszak négy formájával kapcsolatos tapasztalataikról kérdezték. A nők megjelölhették, hogy az erőszak melyik formáját szenvedték el (ha bármelyiket elszenvedték). Az alábbiakban bemutatjuk a nők 15 éves koruk után szerzett tapasztalataira vonatkozó eredményeket:

- ▶ a nők 5%-át kényszerítették szexuális együttlétre;
- ▶ a nők 6%-a jelezte, hogy valaki megpróbálta szexuális együttlétre kényszeríteni;
- ▶ a nők 6%-a mondta azt, hogy valaki rávette valamilyen szexuális tevékenységben való részvételre, amit nem akart, vagy nem tudott visszautasítani;
- ▶ a nők 6%-a egyezett bele valamilyen szexuális tevékenységbe azért, mert félt attól, hogy a visszautasítás esetén mi történne.

- ▶ A nők azon csoportjából, akik jelezték, hogy párkapcsolaton kívül szenvedtek el szexuális erőszakot, az átélt szexuális erőszak *legsúlyosabb* esetének részletes leírásakor majdnem minden tizedik azt jelezte, hogy az esetben több elkövető is részt vett.

A szexuális erőszak ismétlődő esetei

Azoknak a nőknek, akiket a jelenlegi partnerük megerőszakolt, megpróbált megerőszakolni vagy valamilyen szexuális tevékenységre rávenni, amikor nem tudták visszautasítani, több mint a fele egynél több alkalommal tapasztalt szexuális erőszakot. A nemi erőszak esetében az áldozatok nagyjából egyharmada (31%) tapasztalt hat vagy több incidenst a jelenlegi partner részéről.

A korábbi partnerek általi szexuális erőszakra vonatkozó eredmények hasonló mintát mutatnak. A szexuális erőszak típusaitól függően az áldozatok egyharmada–egynegyede tapasztalt egynél több incidenst.

Részletes adatok a párkapcsolati erőszakról

- ▶ A korábbi partnertől fizikai erőszakot elszenvedő áldozatok egyharmada (34%) a fizikai erőszak négy vagy több formáját tapasztalta meg.
- ▶ Bár a korábbi partner által elkövetett erőszak eseteinek legnagyobb része a kapcsolat idején történik, a korábbi partnernek áldozatul eső nők közül hatból

egy (16%) már a kapcsolat felbomlása után szenvedte el az erőszakot.

Erőszak a várandósság idején

Azok a nők, akik egy korábbi partnerüktől erőszakot szenvedtek el, és várandósok voltak ebben a kapcsolatban, a korábbi partner általi erőszakot 42%-ban a terhesség idején tapasztalták. Ezzel szemben az olyan nők közül, akik a jelenlegi partnerüktől tapasztaltak erőszakot, 20% szenvedte el az erőszakot az aktuális partnertől a terhessége alatt. E számok különbsége azt tükrözheti, hogy a nők az interjúban az aktuális partnertől elszenvedett erőszakot kevésbé tudják vagy kevésbé hajlandóak elmondani – de ezt a feltételezést még tovább kell vizsgálni.

Részletes adatok a párkapcsolaton kívüli erőszakról

- ▶ 15 éves kora után a nők egyötöde (22%) szenvedett el fizikai erőszakot valamely, a partnerüktől eltérő személytől.
- ▶ A partnerüktől eltérő személytől *fizikai* erőszakot elszenvedő nők közül 67% mondta azt, hogy az elkövető férfi volt, további 7% pedig azt állította, hogy férfi és női elkövetőktől is tapasztalt fizikai erőszakot. A szexuális erőszak esetében a nők 97%-a állította, hogy az elkövető férfi volt (3. táblázat).

3. táblázat: A 15 éves kor után történt fizikai és szexuális erőszakot elkövetők neme, ha az elkövető nem a jelenlegi vagy korábbi partner volt, EU-28 (%)

	Fizikai erőszak	Szexuális erőszak
Férfi	67	97
Nő	26	2
Mindkettő	7	0
Nincs válasz	1	0
n	7 207	2 296

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

2.2. Az erőszak következményei

Az erőszak hatásai az áldozatra

- ▶ A szexuális erőszak legsúlyosabb esetéről beszélve a nők elmondták, hogy az akkori érzelmi reakcióik legnagyobb részben a félelemből, a haragból és a velük történtek miatti szégyenből álltak. Azok a nők, akik nem a partnerüktől tapasztaltak szexuális erőszakot, a fentiekén túl a nagyfokú megdöbbenést is jelezték.
- ▶ Az erőszak hosszú távú pszichológiai következményeit (lásd a 4. táblázatot) tekintve a partner vagy

más személy általi bántalmazás miatt az áldozatok az önbizalom elvesztését is elszenvedték, és kiszolgáltatottnak, szorongónak érezték magukat.

- ▶ A szexuális erőszak áldozatai jelezték, hogy gyakran több pszichológiai következménytől is szenvednek.
- ▶ A nők nagyobb valószínűséggel tapasztalnak különféle hosszú távú pszichológiai következményeket a párkapcsolati erőszak következtében, mint amikor az erőszakot elkövető személy nem a partnerük. Ez nemcsak a partner általi erőszak legsúlyosabb esetére adott reakciókat tükrözheti, amire a felmérés rákérdezett, hanem azt is, hogy a partner általi erőszak nagyobb valószínűséggel több incidenst jelentett, hosszú időre elosztva.

4. táblázat: A 15 éves kor után történt erőszak legsúlyosabb esetének hosszú távú pszichológiai következményei, az erőszak típusa és az elkövető személye szerint (%)^{a, b}

	Bármely partner (jelenlegi és/vagy korábbi)		Nem partner	
	Fizikai erőszak	Szexuális erőszak	Fizikai erőszak	Szexuális erőszak
A pszichológiai következmény típusa				
Depresszió	20	35	8	23
Szorongás	32	45	23	37
Pánikrohamok	12	21	8	19
Önbizalomvesztés	31	50	17	40
Kiszolgáltatottság érzése	30	48	24	47
Alvási nehézségek	23	41	13	29
Koncentrációs nehézségek	12	21	7	16
Kapcsolati nehézségek	24	43	9	31
Egyéb	3	5	4	4
Kiválasztott kategóriák száma				
Egyik sem	28	9	43	16
1	26	21	28	25
2-3	27	31	19	35
4 vagy több	17	38	8	24
Nincs válasz	2	(1)	2	1
n	5 415	1 863	4 237	1 847

Megjegyzés: a A válaszadók több választ is megjelölhettek, így a kategóriák összesítése meghaladhatja a 100%-ot.

b A kevesebb válaszon alapuló eredmények statisztikailag kevésbé megbízhatóak, ezért a 30-nál kevesebb válaszon alapuló megfigyeléseket zárójelbe tettük, az ötnél kevesebb válaszon alapuló megfigyeléseket pedig kihagytuk („-” jellel jeleztük).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

Kapcsolat a rendőrséggel és más szolgálatokkal

- ▶ A legsúlyosabb erőszakos incidens után a párkapcsolati erőszak áldozatainak egyharmada (33%), a nem párkapcsolati erőszak áldozatainak egynegyede (26%) lépett kapcsolatba a rendőrséggel vagy más szervezettel, például áldozatsegítő szervezettel. A párkapcsolati erőszak magasabb bejelentési aránya azt a gyakori helyzetet tükrözheti, amikor a nő egy kapcsolatban számos incidenst átél, míg végül a legsúlyosabb eset bejelentése mellett dönt, hogy ezzel megakadályozza az erőszak kiújulását vagy felerősödését, ezzel szemben a párkapcsolaton kívüli erőszaknál nagyobb valószínűséggel elszigetelt esetekről van szó, így az újbóli előfordulás veszélye kisebb. Az 5. táblázat az elkövető és az erőszak típusa szerinti bontásban mutatja be a szolgálatok megkeresésére és mellőzésére vonatkozó adatokat.
- ▶ A párkapcsolaton belüli erőszak legsúlyosabb esetét az esetek összesen 14%-ában jelentette az áldozat a rendőrségen, a párkapcsolaton kívüli erőszak legsúlyosabb esetével pedig az esetek 13%-ában fordultak a rendőrséghez.

- ▶ Az áldozatok nagyjából egynegyede a történet miatti szégyennel vagy zavarral indokolta, hogy a párkapcsolaton belüli vagy kívüli erőszak legsúlyosabb esetét miért nem jelentette a rendőrségnek vagy bármely más szervezetnek.

Az áldozatok kielégítetlen igényei

- ▶ Arra a kérdésre, hogy milyen segítséget találtak volna hasznosnak, a nők azt mondták, hogy az erőszak legsúlyosabb esetének következtében mindenekelőtt beszélni szerettek volna valakivel, aki támogatást nyújt nekik (33–54%, az erőszak típusától és az elkövetőtől függően), ezután következett a védelem (12–25%) és a más jellegű gyakorlati segítség (13–21%).

Az erőszak feldolgozása

- ▶ Az áldozatok többsége (57–60% az elkövetőtől és az erőszak típusától függően) az átélt legsúlyosabb incidenssel kapcsolatban megosztotta a tapasztalatait valakivel (5. táblázat). A párkapcsolati erőszak áldozatainak körülbelül egyharmada (35%) tudta igénybe venni a családjá és barátai támogatását az erőszak feldolgozásához.

5. táblázat: A szolgálatok megkeresése és beszélgetés más emberekkel a 15 éves kor után történt erőszak legsúlyosabb esetéről, az erőszak típusa és az elkövető személye szerint (%)^a

	Bármely partner (jelenlegi és/vagy korábbi)		Nem partner	
	Fizikai erőszak	Szexuális erőszak	Fizikai erőszak	Szexuális erőszak
A válaszadó megkereste a rendőrséget vagy más szolgálatokat	31	39	24	30
Beszélt valaki mással	36	28	44	37
Senkivel nem beszélt	32	32	31	33
Nincs válasz	1	(0)	1	1
n	5 415	1 863	4 237	1 847

Megjegyzés: a A kevesebb válaszon alapuló eredmények statisztikailag kevésbé megbízhatóak, ezért a 30-nál kevesebb válaszon alapuló megfigyeléseket zárójelbe tettük, az ötnél kevesebb válaszon alapuló megfigyeléseket pedig kihagytuk („-” jellel jeleztük).
 Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

2.3. Pszichológiai erőszak a párkapcsolatban

- ▶ Három nőből egy (32%) tapasztalt már pszichológiailag bántalmazó viselkedést egy partnere részéről, aki vagy a jelenlegi partnere, vagy egy korábbi partnere volt. Ebbe beletartoznak az olyan magatartásformák, mint a válaszadó lekicsinylése vagy megalázása nyilvánosan vagy a magánéletben; a ház elhagyásának megtiltása vagy a válaszadó bezárása; a pornográf anyagok nézésére való kényszerítés az akarata ellenére; a szándékos megijesztés vagy megfélemlítés; valamint az erőszakkal vagy a válaszadónak fontos más személy bántalmazásával való fenyegetés.
- ▶ Összességében a nők 43%-a tapasztalt már valamilyen pszichológiai erőszakot a párkapcsolatban (2a. ábra). Ebbe beletartozhat a pszichológiailag bántalmazó viselkedés és a pszichológiai erőszak más formái, például a kontrolláló magatartás (ha

például a partner megpróbálja megakadályozni, hogy a nő kapcsolatban maradjon a barátaival, látogassa a családját vagy rokonait), a gazdasági erőszak (például a házon kívüli munkavégzés megtiltása) és a zsarolás (6. táblázat).

- ▶ A pszichológiai erőszak leggyakoribb formái közé tartozik, ha a partner lekicsinyli vagy megalázza a nőt a magánéletben, mindig tudni akarja, hogy hol van, úgy, hogy az már túllép az általános törődésen, vagy dühös lesz, ha a nő más férfikkal beszél. Négy nőből egy ezek mindegyikét tapasztalta már a párkapcsolataiban.
- ▶ A nők körülbelül 5%-a tapasztalt gazdasági erőszakot a jelenlegi kapcsolatában, a korábbi kapcsolataiban pedig a nők 13%-a élte át a gazdasági erőszak valamilyen formáját. Ebbe az is beletartozik, ha a partner nem hagyja, hogy a nő önálló döntéseket hozzon a család pénzügyeiről, vagy megtiltja, hogy eljárjon dolgozni.

2. keret: Mit kérdeztek a felmérésben – pszichológiai erőszak

Milyen gyakran fordul elő, hogy a jelenlegi partnere/
Előfordult-e, hogy egy korábbi partnere...

- megpróbálta megakadályozni, hogy Ön találkozzon a barátaival?
- megpróbálta korlátozni a születési családjával vagy a rokonaival való kapcsolattartást?
- mindig tudni akarta, hogy Ön hol jár, úgy, hogy az már túllépett az általános törődésen?
- dühös lett, ha Ön egy másik férfival beszélt? (vagy másik nővel, ha nő a partner)
- gyanakodni kezdett, hogy Ön megcsalta?
- nem hagyta, hogy döntsön a család pénzügyeiről, és hogy önállóan vásárolhasson?
- megtiltotta, hogy eljárjon dolgozni?
- megtiltotta, hogy elhagyja a házat, elvette az autókulcsát vagy bezárta?

Ön szerint milyen gyakran fordul elő, hogy a jelenlegi
partnere/Előfordult-e, hogy egy korábbi partnere...

- más emberek előtt lekicsinyelte vagy megalázta?
- lekicsinyelte vagy megalázta, amikor kettesben voltak?
- szándékosan meg akarta ijeszteni vagy meg akarta félemlíteni, például ordított vagy tárgyakat tört össze?
- akarata ellenére pornográf anyagok nézésére kényszerítette?
- azzal fenyegette, hogy elveszi a gyerekeket?
- azzal fenyegette, hogy bántani fogja a gyerekeit?
- bántotta a gyerekeit?
- azzal fenyegette, hogy egy Önnek fontos személyt bántani fog vagy megöl?

Milyen gyakran történt Önnel ilyesmi? A jelenlegi
partnere/valamelyik korábbi partnere...

- azzal fenyegette, hogy fizikailag bántalmazni fogja?

6. táblázat: Pszichológiai erőszak a párkapcsolatban, a bántalmazás típusa és a partner típusa szerint (%)^a

	Jelenlegi partner ^b	Korábbi partner ^c	Bármely partner (jelenlegi és/vagy korábbi) ^d
Kontrolláló magatartás	16	40	35
Gazdasági erőszak	5	13	12
Bántalmazó magatartás	15	37	32
Gyermekekkel való zsarolás vagy gyermekbántalmazás	2	14	8
Bármilyen pszichológiai bántalmazás	23	48	43

Megjegyzés: *a* A jelenlegi partnereknél a százalékarány azokra a nőkre vonatkozik, akik elmondásuk szerint a pszichológiai erőszak egy konkrét formáját legalább alkalmanként megtapasztalták a párkapcsolatukban. A korábbi partner esetében a felmérés azt kérdezte, hogy a válaszadó tapasztalta-e a pszichológiai erőszak egyes formáit valamelyik korábbi partnere részéről. A „Bármely partner” oszlop az előző két számadat kombinációja, azaz azoknak a nőknek a száma, akik a pszichológiai erőszakot legalább alkalmanként tapasztalták a jelenlegi kapcsolatukban vagy bármely korábbi partnerük részéről.

b Az interjú idején jelenlegi partnerrel rendelkező, azaz házas, valakivel házasság nélkül együtt élő vagy kapcsolatban álló összes nő (n = 30 675) válasza alapján, kivéve a gyermekekkel való zsarolás/gyermekbántalmazás tételt, amely az összes, jelenlegi partnerrel rendelkező és aktuálisan vagy korábban gyermeket nevelő nőre vonatkozik (n = 24 770).

c A legalább egy korábbi partnerrel rendelkező, azaz a múltban legalább egyszer házas, valakivel házasság nélkül együtt élő vagy kapcsolatban álló összes nő (n = 25 870) válasza alapján, kivéve a gyermekekkel való zsarolás/gyermekbántalmazás pontot, amely az összes, korábbi partnerrel rendelkező és aktuálisan vagy korábban gyermeket nevelő nőre vonatkozik (n = 14 469).

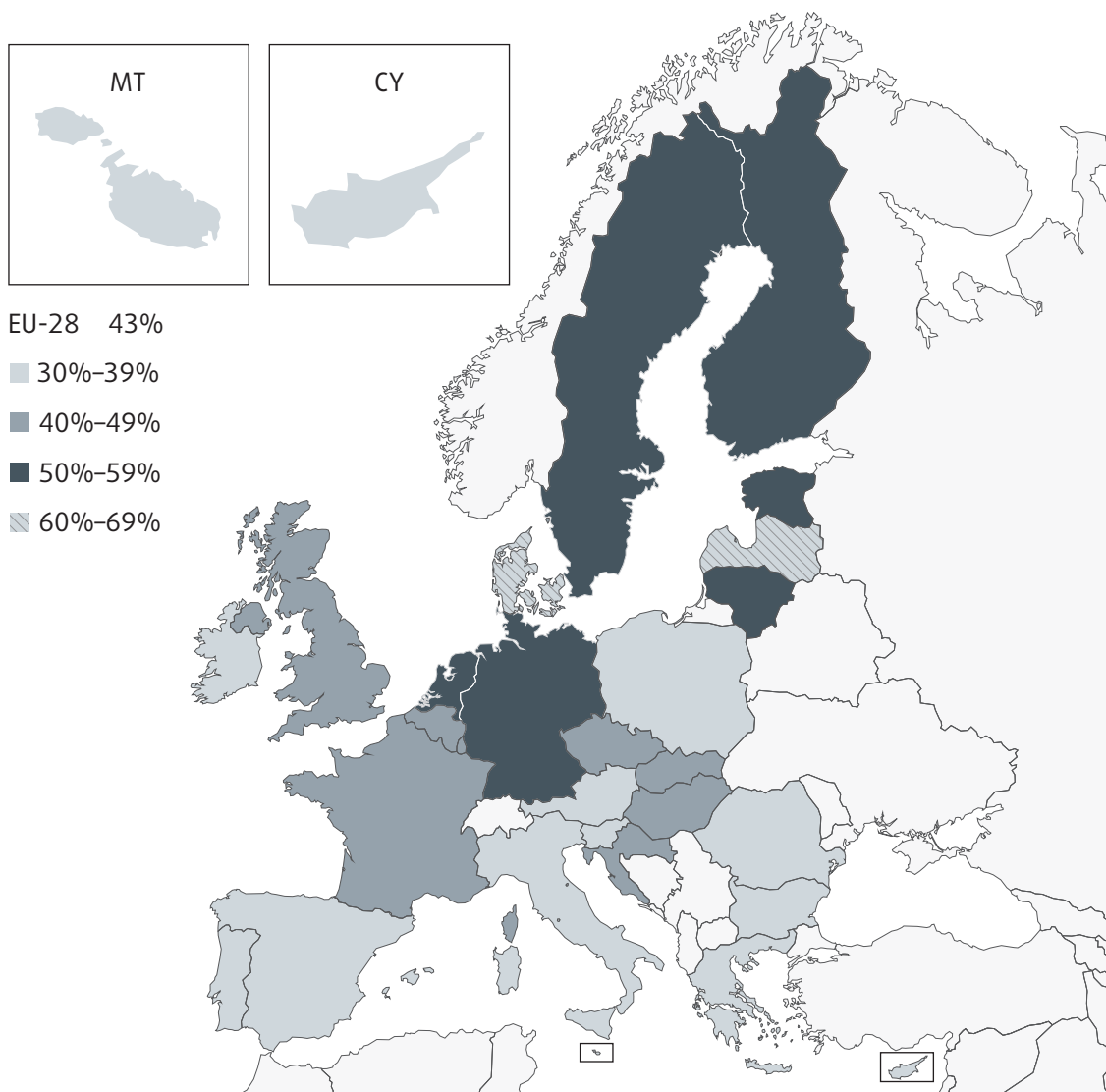
d Az interjú idején vagy a múltban bármikor házas, valakivel házasság nélkül együtt élő vagy kapcsolatban álló összes nő (n = 40 192) válasza alapján, kivéve a gyermekekkel való zsarolás/gyermekbántalmazás pontot, amely az összes, jelenlegi vagy korábbi partnerrel rendelkező és aktuálisan vagy korábban gyermeket nevelő nőre vonatkozik (n = 31 418).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

- ▶ Azok közül a nők közül, akik jelenleg kapcsolatban élnek, 7% már a pszichológiai erőszak négy vagy több különböző formáját tapasztalta a jelenlegi partnertől (2b. ábra).
- ▶ A pszichológiai erőszak több (négy vagy több) formáját elszenvedő nők többsége azt is jelezte a felmérésben, hogy a jelenlegi partner fizikailag és/vagy szexuálisan is erőszakos volt velük.
- ▶ A pszichológiai erőszak valószínűsége a nők jelenlegi kapcsolatában a partner erős alkoholfogyasztásának növekedésével párhuzamosan emelkedik. Minél gyakoribb, hogy a partner a lerészegedésig iszik, annál gyakoribb az is, hogy a kapcsolatban megjelenik a pszichológiai erőszak.

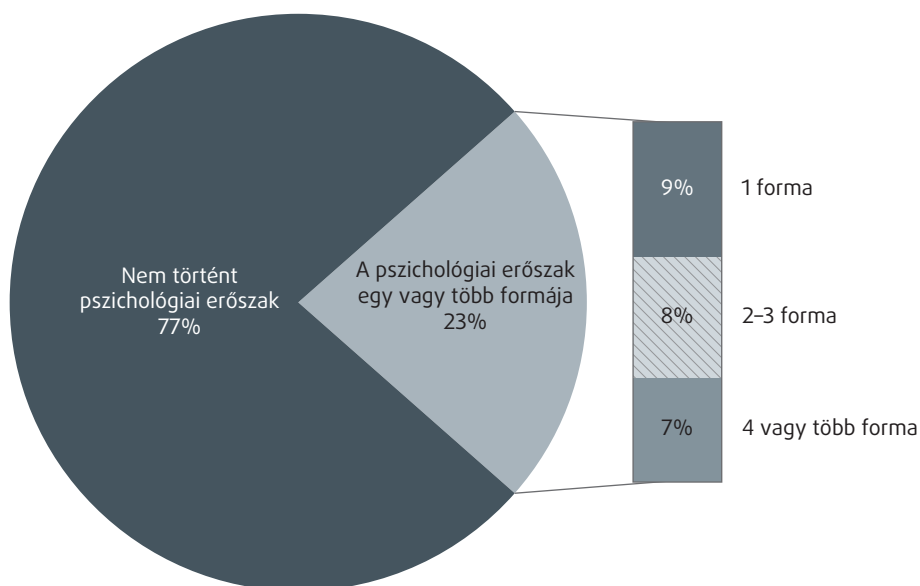

2a. ábra: 15 éves kor után elszenvedett pszichológiai erőszak a párkapcsolatban, EU-28 (%)

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

2b. ábra: A kapcsolat idején a jelenlegi partnertől elszenvedett pszichológiai erőszak és a nők által átélt pszichológiai erőszak különböző formáinak száma, EU-28 (%)^{a, b}

Megjegyzés: a A jelenlegi partnerrel rendelkező összes válaszadó válasza alapján (n = 30 675).

b Az „1 forma”, „2-3 forma” és „4 vagy több forma” kategóriák külön-külön összesen 24%-ot tesznek ki, egészében véve pedig a nők 23%-a élte át a pszichológiai erőszak egy vagy több formáját. Ez a különbség a kerekítésből adódik.

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

2.4. Követés

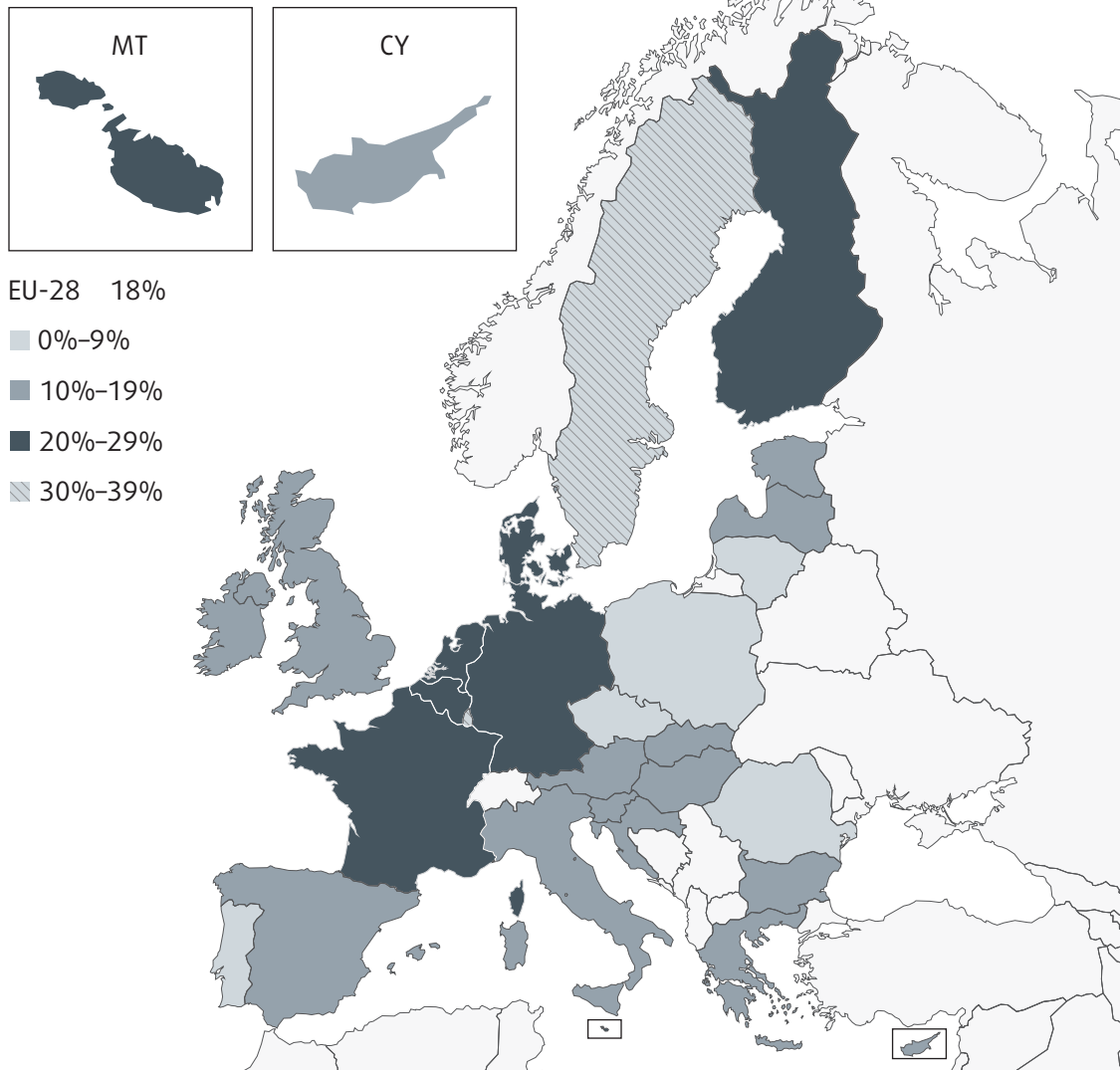
- ▶ Az EU-28 országaiban élő nők 18%-ával fordult elő 15 éves kora után, hogy követték (3a. ábra), és a nők 5%-ának a felméréshez készült interjúát megelőző 12 hónapban volt ilyen tapasztalata. Ez azt jelenti, hogy a 12 hónapos időtartam alatt az EU-28 országaiban kb. 9 millió nőnek volt olyan tapasztalata, hogy követték.
- ▶ A nők nagyjából 14%-a kapott ismétlődő támadó vagy fenyegető üzenetet vagy telefonhívást ugyanattól a személytől, 8%-ukat pedig követték, vagy az otthonuk vagy munkahelyük környékén lézengtek. A felmérésben részt vevő összes nőtől 3% tapasztalt olyan jellegű követést, amelynek keretében ugyanaz a személy ismételten megrongálta a tulajdonát.
- ▶ 10 nőtől egyet (9%) a korábbi partnere követett (3b. ábra).

3. keret: Mit kérdeztek a felmérésben – követés

Előfordulhat, hogy volt már olyan helyzetben, hogy ugyanaz a személy ismételten támadóan vagy fenyegetően közeledett Önhöz. A következő kérdésekhez arra szeretnénk kérni, hogy gondoljon a jelenlegi és korábbi partnereire, valamint más emberekre. 15 éves korától mostanáig/az elmúlt 12 hónapban előfordult-e, hogy ugyanaz a személy ismételten az alábbi dolgok valamelyikét tette Önrel:

- támadó vagy fenyegető e-maileket, szöveges üzeneteket (SMS-) vagy azonnali üzeneteket küldött?
- támadó vagy fenyegető leveleket vagy képeslapokat küldött?
- támadó, fenyegető vagy néma telefonhívásokat intézett Önhöz?
- támadó hozzászólásokat írt Önről az interneten?
- Önt ábrázoló intim fotókat vagy videókat osztott meg az interneten vagy mobiltelefonon?
- az Ön otthona, munkahelye vagy iskolája környékén lézengett vagy várt, ésszerű indok nélkül?
- szándékosan követte Önt?
- szándékosan hozzányúlt az Ön tulajdonához, vagy megrongálta?

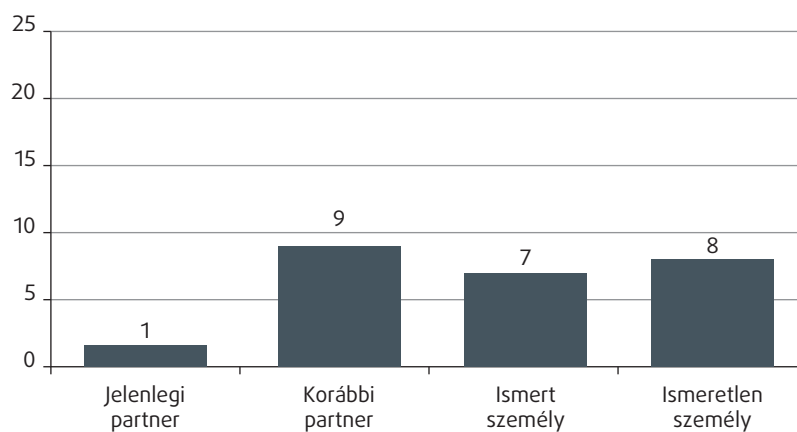
3a. ábra: A követés előfordulása a nők 15 éves koruk óta szerzett tapasztalatai alapján, EU-28 (%)

Megjegyzés: Az összes válaszadó válasza alapján (N = 42 002).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felméréseinek (2012) adatai

3b. ábra: A követés előfordulása a nők 15 éves kora után, az elkövető típusa szerint (%)

Megjegyzés: Jelenlegi partner n = 31 007; korábbi partner n = 25 936; ismert személy N = 42 002; ismeretlen személy N = 42 002. Az átélt incidens(ek) alapján a nők több elkövetőt is megjelölhettek.

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felméréseinek (2012) adatai

- ▶ Az internetes követés – e-mail, szöveges üzenet vagy az internet segítségével történő követés – különösen a fiatal nőket érinti. Az EU-28 területén élő 18-29 éves nők négy százaléka avagy 1,5 millió fiatal nő tapasztalt internetes követést az interjút megelőző 12 hónapban, míg a 60 éves vagy idősebb nők körében csak 0,3% ez az arány.²
- ▶ A követésnek áldozatul esett nők közül minden ötödik (21%) két évnél hosszabb ideig tartó követést tapasztalt.
- ▶ A követés áldozatainak egyötöde (23%) a követés legsúlyosabb esetének következtében kénytelen volt megváltoztatni a telefonszámát vagy az e-mail címét.
- ▶ A követési esetek háromnegyede (74%) soha nem jut a rendőrség tudomására, annak ellenére, hogy ez a követés legsúlyosabb eseteire vonatkozik, amelyet a válaszadók a felmérés során felidéztek.

2.5. Szexuális zaklatás

A kutatások azt mutatják, hogy az emberek eltérő módon érzékelik, hogy mi minősül „szexuális zaklatásnak”. Az ennek a viselkedésnek tulajdonított szubjektív jelentés sokfélesége a nemi szerepekkel és a nemek közötti megfelelő interakcióval kapcsolatban uralkodó társadalmi és kulturális értékeket, normákat és attitűdöket is tükrözi.

- ▶ Attól függően, hogy a felmérésben a szexuális zaklatás hány különböző formájáról kérdezték őket, becslések szerint 83 millió és 102 millió között van azoknak a nőknek a száma az EU-28 területén (a nők 45-55%-a), akik 15 éves koruk után szexuális zaklatást tapasztaltak.
- ▶ Az EU-28 területén 24-39 millió közé becsülhető azoknak a nőknek a száma (13-21%), akik csak az interjút megelőző 12 hónapban szexuális zaklatást tapasztaltak.

A szexuális zaklatás összesített előfordulása

- ▶ A felmérésben a szexuális zaklatás mérésére használt *mind* a 11 elemet (az elemek felsorolását lásd a 4. keretben) alapul véve az EU-ban minden második nő (55%) tapasztalt már szexuális zaklatást

² A nők a felmérésben jelezhetik, ha nem használnak mobiltelefont, e-mail címet, közösségi oldalakat vagy internetet úgy általában. Az internetes követésre vonatkozó eredmények a jelentés későbbi részében tárgyalt internetes zaklatással együtt a felsorolt kommunikációs módokat használó nők tapasztalatain alapulnak. A felmérési eredmények ezért igazodnak az internet-hozzáférés és a mobiltelefonok használatának mértéke tekintetében az uniós tagállamok között fennálló különbségekhez.

15 éves kora óta legalább egy alkalommal, és minden ötödik nő (21%) a felméréshez készített interjút megelőző 12 hónapban (4. ábra).

4. keret: Mit kérdeztek a felmérésben – szexuális zaklatás

Néhány kérdés a nők esetleges tapasztalataira vonatkozik.

Előfordulhat, hogy időnként úgy találta, hogy az emberek úgy viselkednek Önnel, amit nemkívánatosnak vagy akár támadónak érez. Milyen gyakran tapasztalta az alábbiak bármelyikét? Az elmúlt 12 hónapban milyen gyakran történt meg Önnel ez?

- *Kéretlen érintés, ölelés vagy csók?**
- *Szexuális célzatú megjegyzések vagy viccek, amelyeket sértőnek érzett?**
- *Nem helyénvaló randevúmeghívások?*
- *A magánéletére vonatkozó tolokodó kérdések, amelyeket sértőnek érzett?*
- *A külső megjelenésére vonatkozó tolokodó megjegyzések, amelyeket sértőnek érzett?*
- *Nem helyénvaló bámulás vagy fixírozás, ami miatt fenyegetve érezte magát?*
- *Valaki olyan, nyíltan szexuális tartalmú képeket, fotókat vagy ajándékokat küldött vagy mutatott Önnek, amelyeket sértőnek érzett?**
- *Valaki illetlen módon mutogatta magát Önnek?**
- *Valaki akarata ellenére pornográf anyagok nézésére kényszerítette?**
- *Kéretlen, nyíltan szexuális tartalmú e-maileket vagy SMS-üzeneteket kapott, amelyeket sértőnek érzett?**
- *Sértőnek érzett, helytelen közeledés a közösségi hálózatépítő weboldalakon, például a Facebookon vagy az internetes chatszobákban?*

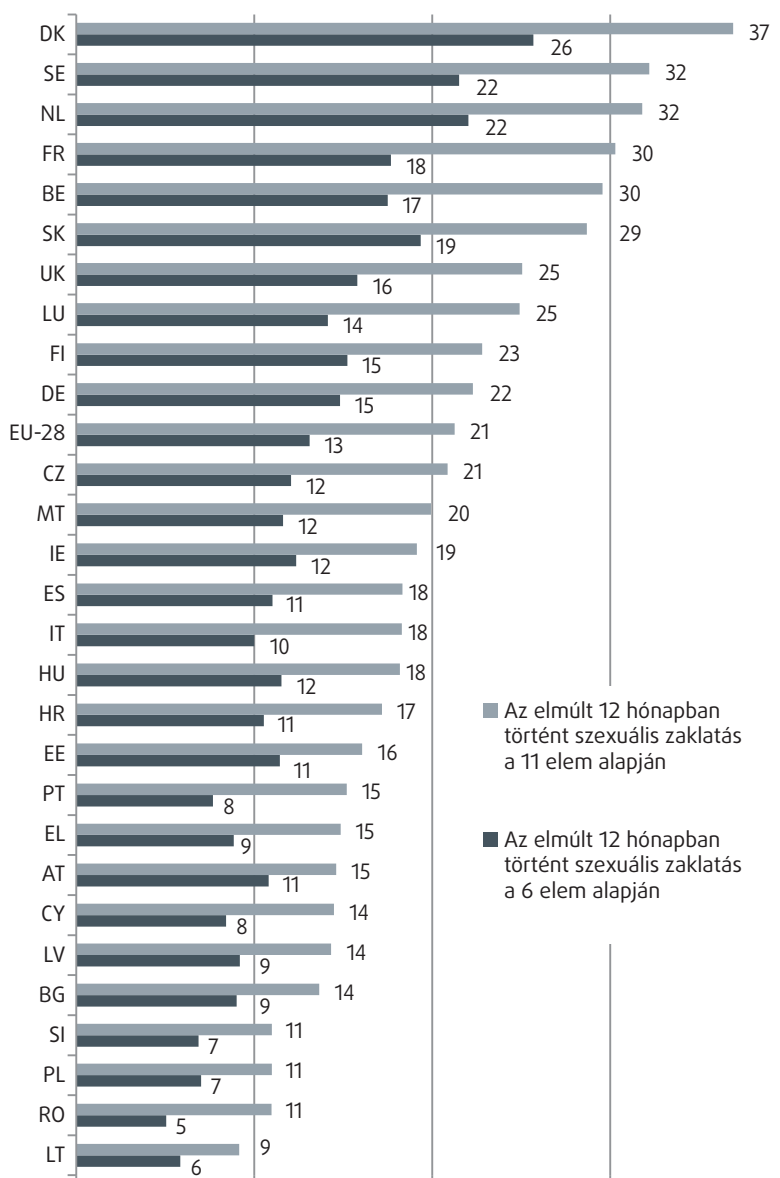
Csillaggal (*) jelöltük azt a *hat elemet, amelyet a legsúlyosabbnak lehet tekinteni* (a kérdésekben szereplő összesen 11 elem közül). Az erre a hat elemre vonatkozó eredményekről külön elemzés készült, hogy fel lehessen mérni, hogyan befolyásolja az elemek kiválasztása szexuális zaklatásnak a felmérésben mért mértékét.

► Ha csak a szexuális zaklatás hat olyan formáját vizsgáljuk (a kiválasztott hat elem felsorolását lásd a 4. keretben), amelyeket a felmérésben a válaszadók szempontjából fenyegetőbbnek és súlyosabbnak jelöltek meg: az EU-ban élő nők 45%-a tapasztalta a szexuális zaklatás e formáit életében legalább

egyszer, 13%-uk pedig a felméréshez készült interjút megelőző 12 hónapban.

► A 15 éves koruk után legalább egy szexuális zaklatást elszenvedő nők közül 32% jelezte, hogy az elkövető a munkahelyi környezetből volt valaki – egy munkatárs, főnök vagy ügyfél.

4. ábra: A szexuális zaklatás előfordulása a felmérést megelőző 12 hónapban, a szexuális zaklatás mérésére használt teljes lista és rövidített lista alapján, uniós tagállamok szerint (%)^{a, b, c}

Megjegyzés: a Az összes válaszadó közül (N = 42 002).

b A teljes lista tartalmazza a kérdőívben a szexuális zaklatás felmérésére használt mind a 11 elemet (lásd a 4. keretet).

c A rövidített lista a következő hat elemet tartalmazza: „kérletlen érintés, ölelés vagy csók”, „szexuális célzatú megjegyzések vagy viccek, amelyeket sértőnek érzett”, „valaki illetlen módon mutogatta magát Önnek”, „nyíltan szexuális tartalmú e-maileket vagy SMS-üzeneteket kapott, amelyeket sértőnek érzett”, „valaki olyan, nyíltan szexuális tartalmú képeket, fotókat vagy ajándékokat küldött vagy mutatott Önnek, amelyeket sértőnek érzett”, „valaki akarata ellenére pornográf anyagok nézésére kényszerítette”.

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

A szexuális zaklatás jellemzői

A szexuális zaklatás többdimenziós jelenség, fizikai, verbális, sőt, nem verbális megnyilvánulási formái is lehetnek, ide tartozik például az internetes zaklatás. Néhány példa:

- ▶ a zaklatás fizikai formái – az EU-28 területén élő nők 29%-a tapasztalt kényszerű érintést, ölelést vagy csókot 15 éves kora után;
- ▶ verbális zaklatás – a nők 24%-a volt kitéve olyan szexuális célzatú megjegyzéseknek vagy vicceknek, amelyeket sértőnek érzett;
- ▶ nem verbális formák, például az internetes zaklatás – a nők 11%-a kapott sértő, nyíltan szexuális tartalmú e-maileket vagy SMS-üzeneteket vagy sértő, helytelen közeledést a közösségi hálózatépítő weboldalakon (a 15 éves kor után tapasztaltakat alapul véve).
- ▶ Ha az ismétlődő áldozattá válást vizsgáljuk, a nők egyötöde (19%) tapasztalt kényszerű érintést, ölelést vagy csókot 15 éves kora óta legalább kétszer, de a nők 6%-a hatnál is több alkalommal volt kitéve a zaklatás ezen fizikai formájának 15 éves kora óta. Az áldozattá vált nők mintegy 37%-a a szexuális zaklatás két vagy három különböző formájával is találkozott 15 éves kora után, 27%-uk négy-hat különböző formával, 8%-uk pedig hét vagy több megnyilvánulási formát tapasztalt.

Részletes adatok a szexuális zaklatásról

- ▶ A szexuális zaklatás veszélyének a 18–29 év és a 30–39 év közötti nők általában az átlagosnál jobban ki vannak téve. A 18–29 év közötti nők több mint egyharmada (38%) élte át a szexuális zaklatás legalább egy formáját az interjú megelőző 12 hónapban, a 30–39 év közötti nőknél pedig közel egynegyed volt ez az arány (24%).
- ▶ A 18–29 év közötti fiatal nőknél a 40–49 év közötti nőkhöz képest kétszer akkora, az 50–59 év közötti nőkhöz képest pedig több mint háromszor akkora a veszélye annak, hogy az interneten keresztül fenyegetések és támadó közeledések célpontjává válnak (5. ábra).
- ▶ Az egyetemi diplomával rendelkező nők és az értelmiségi foglalkozási csoportokba tartozó nők gyakrabban tapasztalnak szexuális zaklatást: a felsővezetői kategóriában a nők 75%-át, az értelmiségi foglalkozási kategóriában a nők 74%-át érte szexuális zaklatás az élete folyamán, ezzel szemben a szakképzett fizikai munkásoknak csak 44%-át, azoknak a nőknek pedig 41%-át, akik állításuk szerint soha nem álltak fizetett alkalmazásban. Ez

a megállapítás különféle okokra vezethető vissza, például arra, hogy az értelmiségi nők éberebben figyelnek arra, mi minősül szexuális zaklatásnak, illetve, hogy olyan munkakörnyezettel és helyzetekkel találkozhatnak, ahol fokozottan fennáll a visszaélés veszélye.

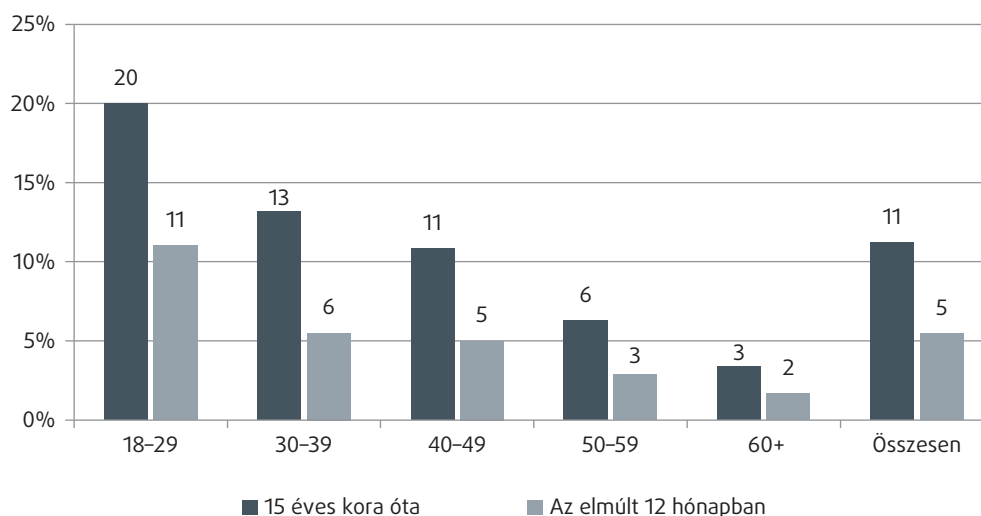
- ▶ A nők 15 éves kora után történt szexuális zaklatások legnagyobb részében (68%) a nő nem ismerte az elkövetőt. A szexuális zaklatás egyéb elkövetői közé tartoznak még a nő számára ismert személyek (további pontosítás nélkül) (35%), valamilyen módon a nő munkahelyéhez köthető személyek, például munkatársak, főnökök vagy ügyfelek (32%) és a barátok vagy ismerősök (31%).
- ▶ Az őket ért szexuális zaklatás legsúlyosabb esetét bemutató nők közül 35% magában tartotta az incidenst, és senkivel nem beszélt róla, 28% beszélt egy baráttal, 24% megbeszélte egy családtaggal vagy rokonnal, 14% pedig elmondta a partnerének. A rendőrségnek csak 4% jelentette az esetet, a munkahelyen szintén 4% jelezte a munkáltatónak vagy a főnöknek, és kevesebb mint 1% fordult ügyvédhez, áldozatsegítő szervezethez vagy szakszervezeti képviselőhöz.

2.6. A gyermekkorban átélt erőszak

- ▶ A fizikai, szexuális és pszichológiai erőszakot együttvéve a nők 35%-a mondta azt, hogy 15 éves kora előtt az erőszak e három formájából legalább egyet átélt egy felnőtt elkövető részéről.
- ▶ **A szexuális erőszak előfordulása:**
A felmérésben részt vevő összes nő közül 12% jelezte, hogy 15 éves kora előtt valamilyen szexuális bántalmazást vagy incidenst tapasztalt egy felnőtt részéről. Ez az EU-ban körülbelül 21 millió nőt jelent (7. táblázat).
- ▶ **A fizikai erőszak előfordulása:**
Gyermekkorában – azaz 15 éves kora előtt – átlagban a nők 27%-a tapasztal fizikai erőszakot egy felnőtt részéről.
- ▶ **A pszichológiai erőszak előfordulása:**
Összességében a nők 10%-a jelezte, hogy valamilyen pszichológiai erőszakot tapasztalt egy felnőtt családtag részéről.

5. ábra: A 15 éves kor után és az interjú megelőző 12 hónapban történt internetes szexuális zaklatás formái, korcsoportok szerint (%)^a

Megjegyzés: a Az összes nő közül kizárva azokat az eseteket, amikor az internetes zaklatásra vonatkozó kérdésre nemleges volt a válasz (n = 35 820); 6084 válaszadó mindkét pontnál a „nem alkalmazható” választ jelölte meg; 98 esetben hiányzott az életkorra vonatkozó információ.

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

5. keret: Mit kérdeztek a felmérésben – gyermekkorban elszenvedett szexuális erőszak

15 éves kora előtt milyen gyakran fordult elő, hogy egy felnőtt, aki már elmúlt 18 éves, a következőket tette Önnel, az Ön akarata ellenére:

- megmutatta a nemi szervét?
- rávette, hogy meztelenül pózoljon valakinek vagy fényképekhez, videóhoz vagy internetes webkamera előtt?
- akarata ellenére megérintette a nemi szervét vagy a mellét?
- szexuális aktusra kényszerítette?

6. keret: Mit kérdeztek a felmérésben – gyermekkorban elszenvedett fizikai erőszak

15 éves kora előtt milyen gyakran fordult elő, hogy egy felnőtt, aki már elmúlt 18 éves, a következőket tette Önnel:

- megütötte vagy a hajánál fogva húzta, hogy fájjon?
- nagyon megütötte, hogy fájjon?
- nagyon erősen megrúgta, hogy fájjon?
- nagyon megverte valamilyen tárggyal, például egy pálcával, bottal vagy övvel?
- valamivel megszurta vagy megvágta?

Mit kérdeztek a felmérésben – gyermekkorban elszenvedett pszichológiai erőszak

15 éves kora előtt milyen gyakran fordult elő, hogy egy felnőtt családtag a következőket tette Önnel:

- azt mondta, hogy Önt nem szeretik?
- azt mondta, hogy bárcsak Ön meg sem született volna?
- azzal fenyegette, hogy elhagyja vagy kidobja a családi otthonból?
- bármely felnőtt: azzal fenyegette, hogy komolyan bántalmazza vagy megöli?

7. táblázat: A gyermekkorban, 15 éves kor előtt átélt bármilyen erőszak, felnőtt elkövetők részéről (%)^{a, b}

EU-tagállam	Fizikai erőszak	Szexuális erőszak	Bármilyen fizikai vagy szexuális erőszak	Pszichológiai erőszak egy családtagtól	Bármilyen fizikai, szexuális vagy pszichológiai erőszak
AT	27	5	30	9	31
BE	14	14	25	11	30
BG	28	3	29	5	30
CY	10	4	12	5	15
CZ	30	3	32	8	34
DE	37	13	42	13	44
DK	36	13	42	12	46
EE	43	10	48	9	50
EL	20	5	23	7	25
ES	21	11	28	6	30
FI	46	11	51	10	53
FR	33	20	44	14	47
HR	28	2	30	5	31
HU	20	5	24	8	27
IE	21	9	26	5	27
IT	25	11	31	9	33
LT	15	6	18	8	20
LU	35	15	43	13	44
LV	30	7	33	8	34
MT	16	10	21	4	23
NL	16	20	30	14	35
PL	14	4	17	5	18
PT	24	3	25	5	27
RO	23	(1)	23	4	24
SE	33	15	41	12	44
SI	8	6	12	7	16
SK	33	4	34	8	36
UK	25	18	36	11	40
EU-28	27	12	33	10	35

Megjegyzés: a A kevesebb válaszon alapuló eredmények statisztikailag kevésbé megbízhatóak, ezért a 30-nál kevesebb válaszon alapuló megfigyeléseket zárójelbe tettük, az ötnél kevesebb válaszon alapuló megfigyeléseket pedig kihagytuk („-” jellel jeleztük).

b Több válasz is lehetséges – a fizikai, szexuális vagy pszichológiai erőszak legalább egyszer előfordult (N = 42 002).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

Részletes adatok a gyermekkori erőszak elkövetőiről

- ▶ A gyermekkori *fizikai* erőszak esetében az elkövető többnyire a családból kerül ki. A 15 éves koruk előtt a fizikai erőszak valamilyen formáját elszenvedő nők több mint fele az apát nevezte meg elkövetőként (55%), közel felük pedig az anyát nevezte meg elkövetőként (46%) (a nők egy vagy több elkövetőt jelölhettek meg).
- ▶ A gyermekkorban történt szexuális erőszak elkövetői szinte mindig (97%) férfiak. A gyermekkorában szexuális erőszaknak áldozatul esett nők közül minden második azt mondta, hogy az elkövető olyan férfi volt, akit korábban nem ismert.

A fizikai erőszak formái

- ▶ A felmérésben részt vevő összes nő közül 22% mondta azt, hogy egy 18 évesnél idősebb felnőtt „megütötte vagy a hajánál fogva húzta, hogy fájjon”. A nők többsége azt állította, hogy ez többször is megtörtént (a felmérésben részt vevőkből összesen 16%).

Kapcsolat a gyermekkori erőszak és a későbbi tapasztalatok között

- ▶ A korábbi vagy jelenlegi párkapcsolatukban szexuális erőszak áldozatává vált nők közel egyharmada (30%) jelezte, hogy gyermekkorában is tapasztalt szexuális erőszakot, ezzel szemben azok a nők, akik a korábbi vagy jelenlegi partnerkapcsolatukban nem váltak szexuális áldozattá, csak 10%-ban nyilatkoztak úgy, hogy történt velük gyermekkori szexuális erőszak (6. ábra).

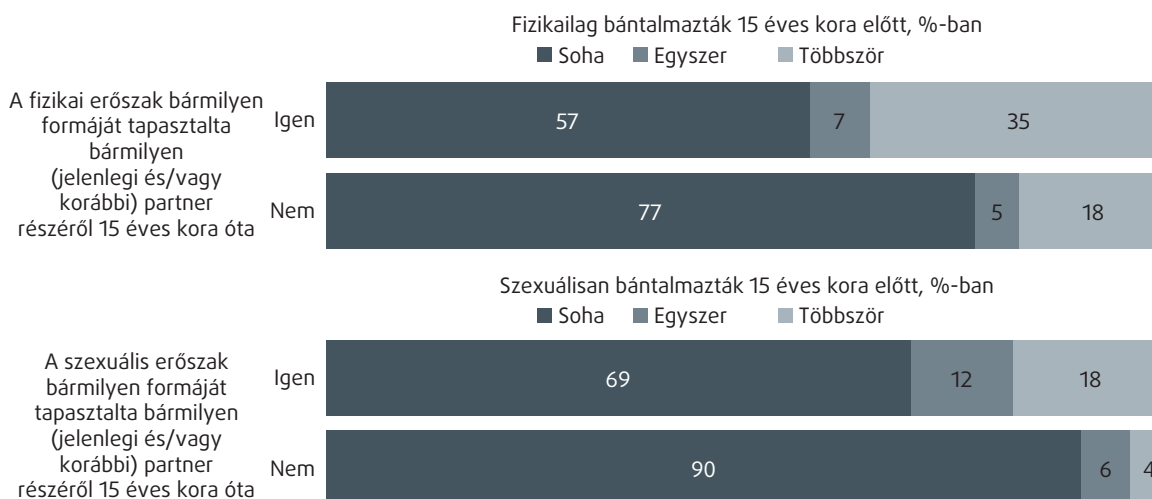
A pszichológiai erőszak formái

- ▶ A nők egytizede (10%) tudta felidézni gyermekkorából a pszichológiai erőszak valamilyen formáját a családban; a nők 6%-a emlékezett arra, hogy azt mondták neki, hogy nem szeretik. A felmérésben szereplő formák közül ez volt a pszichológiai erőszak leggyakoribb formája (lásd a 6. keretet).

A gyermekek erőszaknak való kitettsége a családban

- ▶ A korábbi vagy jelenlegi partner részéről erőszakos incidenseknek áldozatul esett nők közül összesen 73% jelezte, hogy az erőszakra a velük élő gyermekek is tudtak.

6. ábra: Kapcsolat a 15 éves kor előtt elszenvedett fizikai és szexuális erőszak és az élet későbbi szakaszában, egy párkapcsolatban elszenvedett fizikai és szexuális erőszak között (%)^a

Megjegyzés: a Az összes nő közül (N = 42 002).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

2.7. Félelem az áldozattá válástól, és ennek hatása

- ▶ Azok a nők, akik jobban félnek a bántalmazástól, jellemzően nagyobb arányban szenvedtek el fizikai vagy szexuális erőszakot életük folyamán.
- ▶ Az interjút megelőző 12 hónapban a nők egyötöde aggódott (legalább) néha amiatt, hogy valaki fizikailag vagy szexuálisan megtámadhatja.
- ▶ A nők leginkább az idegenek esetleges támadásától tartottak – az interjút megelőző 12 hónapban a nők 15%-a aggódott legalább időnként emiatt.
- ▶ A felmérésben részt vevő összes nő közül 7% jelezte, hogy az interjút megelőző 12 hónapban aggódott annak lehetősége miatt, hogy egy korábbi partnere fizikailag vagy szexuálisan megtámadhatja.
- ▶ Az EU-ban élő nők valamivel több mint fele (53%) legalább időnként elkerül bizonyos helyzeteket vagy helyszíneket azért, mert attól fél, hogy fizikailag vagy szexuálisan bántalmaznak (8. táblázat). Ezzel szemben a férfiak bűncselekményektől való félelme és ennek hatása az életükre általában véve alacsonyabb szintű, mint a nőké, mint azt

a bűnözésről és áldozattá válásról készült meglévő normálpopulációs felmérések mutatják.

- ▶ Az EU 28 tagállamában a nők 8%-a mondta azt, hogy a felmérést megelőző 12 hónapban hordtak magukkal valamit önvédelmi célból, legalább időnként.
- ▶ Az idősebb nőkhez képest a fiatalabbak jobban félnek a nyilvános helyeken történő fizikai vagy szexuális bántalmazástól, és az idegenek támadásától is jobban tartanak.

2.8. Attitűdök és tudatosság

A felmérési eredmények vizsgálatakor figyelembe kell venni azt a lehetőséget, hogy az olyan társadalmakban, ahol a párkapcsolati erőszakot nagyrészt magánügynek tekintik, a nőkkel szembeni erőszak eseteit valószínűleg nem osztják meg a családdal és a barátokkal, és a rendőrségnek is csak ritkán jelentik be.

- ▶ Az EU-ban 10 nőből nyolc (78%) úgy gondolja, hogy a nőkkel szembeni erőszak nagyon gyakori vagy elég gyakori jelenség a hazájában (7. ábra); a 8. ábra ezt uniós tagállamok szerinti bontásban mutatja be.

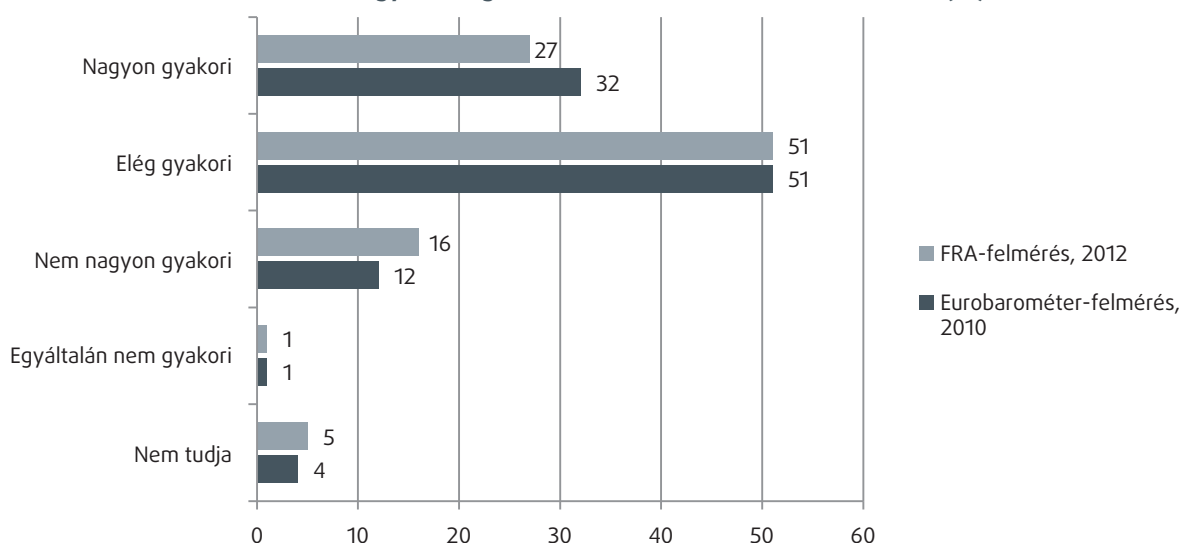
8. táblázat: Azok a nők, akik a felmérést megelőző 12 hónapban legalább időnként elkerültek bizonyos helyszíneket vagy helyzeteket a fizikai vagy szexuális bántalmazástól való félelmükben

Nyilvános szféra	%	n ^b
Kerülte, hogy egyedül induljon el otthonról	14	41 812
Elkerült bizonyos utcákat, vagy nem ment bizonyos területekre	37	41 818
Kerülte az olyan helyeket, ahol nincsenek más emberek	40	41 751
Magánszféra	%	n ^b
Kerülte az ajtónyitást, amikor egyedül van otthon	31	41 822
Kerülte a hazatérést, mert ott esetleg valami történik	4	41 664
A munkahelyen igyekezett elkerülni, hogy egyedül maradjon egy munkatárssal vagy főnökkel	3	23 647
A fentiek közül legalább egy	53	

Megjegyzés: a Idetartozik az összes nő, aki állítása szerint a helyzeteket vagy helyszíneket „néha”, „gyakran” vagy „mindig” elkerüli.

b Az összes válaszadó válasza alapján, kizárva azokat, akik megtagadták a választ. Annál a kategóriánál, hogy „a munkahelyen igyekezett elkerülni, hogy egyedül maradjon egy munkatárssal vagy főnökkel” az eredmények az összes olyan válaszadó válaszára alapulnak, akiknél a kérdés értelmezhető volt (azaz akiknek az elmúlt 12 hónapban volt olyan munkahelyük, ahol volt munkatárs vagy főnök).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felméréseinek (2012) adatai

7. ábra: A nőikkel szembeni erőszak gyakoriságának általános érzékelése a nők körében (%)^{a, b, c}

Megjegyzés: a FRA-felmérés, az összes válaszadó közül (N = 42 002).

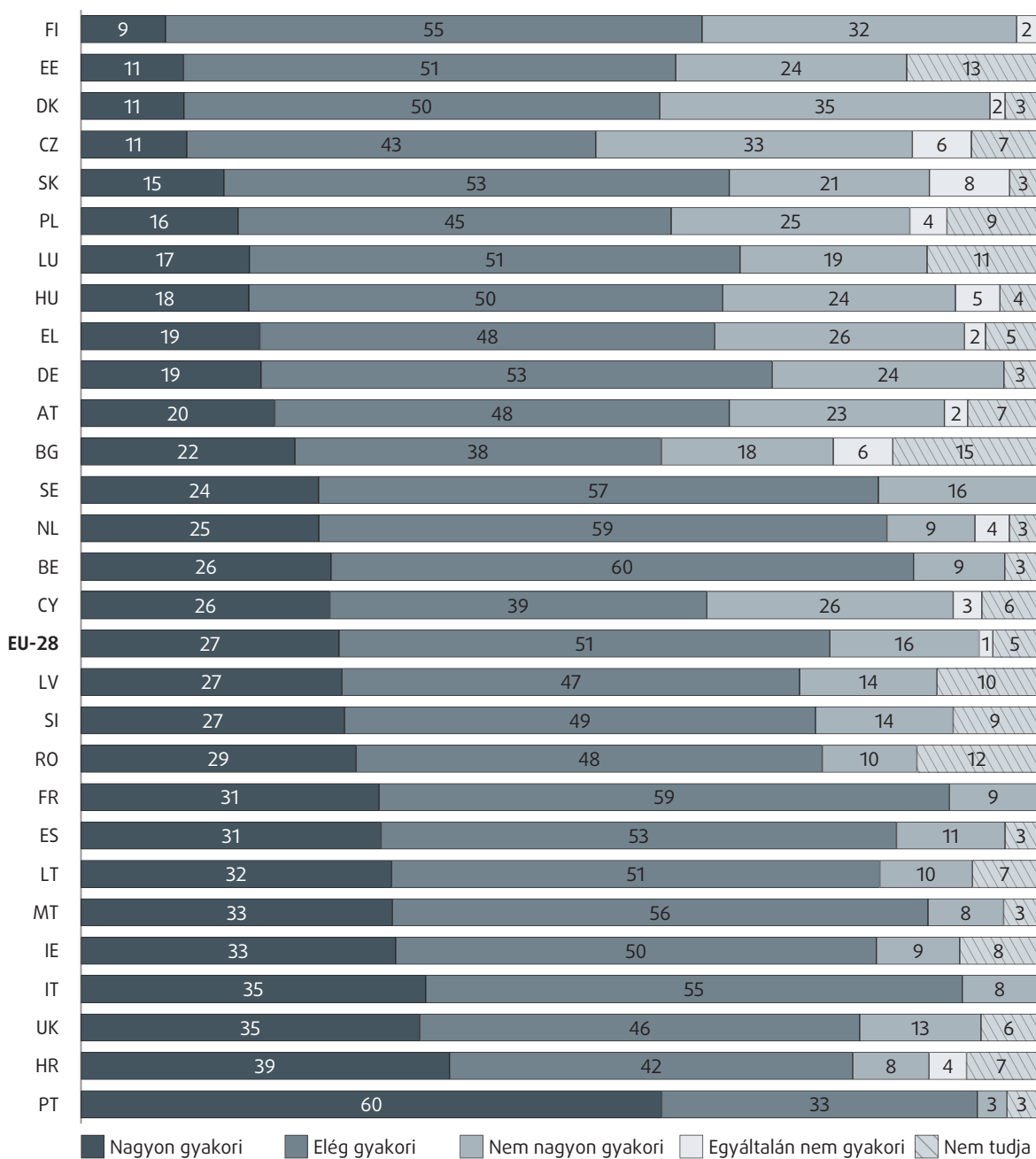
b Eurobarométer 344. tematikus felmérés (2010), az összes női válaszadó közül (n = 13 853).

c Az FRA-felmérésben a kérdés megfogalmazása a „nőikkel szemben a partnereik, ismerőseik vagy idegenek által elkövetett erőszakra” vonatkozott, ezzel szemben az Eurobarométer 344. tematikus felmérésében a „nőikkel szembeni, családon belüli erőszakra” kérdeztek.

Forrás: Az FRA nőikkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai; az EB nőikkel szembeni, családon belüli erőszakra szóló tematikus felmérésének (2010) adatai

- ▶ Az EU-ban élő nők átlagosan 39%-a jelezte, hogy családi és baráti körben ismer más olyan nőt, akik „családon belüli erőszaknak” estek áldozatul. A nők több mint egyötöde (22%) ismert valakit a jelenlegi vagy korábbi munkahelyén vagy a tanulmányai kapcsán, aki párkapcsolati erőszaknak esett áldozatul.
- ▶ Az EU-ban élő nők közül átlagosan minden második tud a családon belüli erőszakkal szembeni védelemre és a megelőzésre vonatkozó meglévő jogszabályokról. A felmérésben részt vevő nők fele állította vagy azt, hogy a lakóhelyük szerinti országban nincs külön jogszabály a családon belüli erőszakra, vagy hogy nem tudja, van-e ilyen (9. ábra).
- ▶ Átlagosan az EU-ban élő nők közel egyötöde (19%) nem tud a hazájában semmilyen, a kérdőívben felsorolt támogató szolgálatról, amely a nőikkel szembeni erőszak áldozatait segítené.
- ▶ Az EU-ban élő nők átlagosan fele látott vagy hallott a közelmúltban valamilyen kampányt a nőikkel szembeni erőszak ellen.
- ▶ 10 nőből majdnem kilenc (87%) támogatná azt a rendszert, ha az orvosok rutinszerűen rákérdeznének az erőszakra, ha a praxisukban megjelenő nőknél bizonyos sérüléseket látnak.

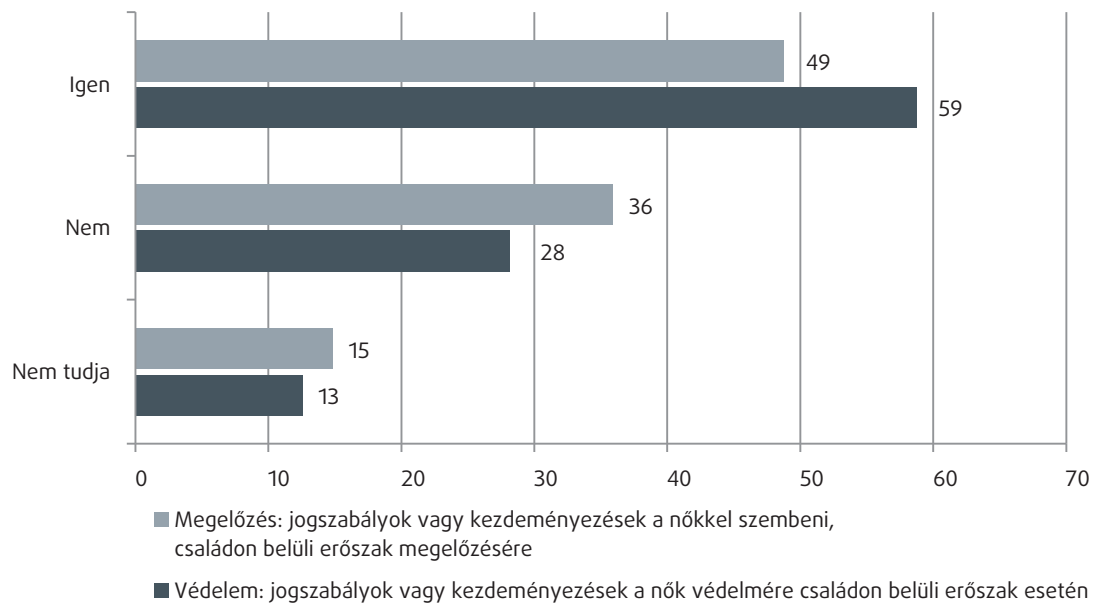
8. ábra: A nőkkel szembeni erőszak gyakoriságának érzékelése a nők körében, uniós tagállamok szerint (%)^a

Megjegyzés: a Az összes válaszadó közül (N = 42 002).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felmérésének (2012) adatai

9. ábra: A külön jogszabályok vagy politikai kezdeményezések ismertsége az EU-28 területén (%)^a

Megjegyzés: ^a Az összes válaszadó közül (N = 42 002).

Forrás: Az FRA nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakkal foglalkozó felméréseinek (2012) adatai

További lépések

A felmérés a nőkkel szembeni erőszak témakörében az eddigi legátfogóbb, az Unió egészére kiterjedő adatsort biztosítja az EU és tagállamai részére, és ezzel hasznos alapot ad a szakpolitikai válaszlépésekhez és a helyszíni intézkedésekhez.

Az FRA felmérési eredményeiből kiderül, hogy a nőkkel szembeni erőszak az emberi jogok széles körű megsértése az EU egész területén, ugyanakkor a bejelentett esetek száma messze elmarad a valóságtól. Az FRA több véleményt is megfogalmazott, amelyek a jelentés elején olvashatók. Ezek részletesebb ismertetése a felméréshez tartozó, az eredményekről szóló fő jelentésben, az egyes fejezetek végén található. A vélemények célja, hogy az uniós és nemzeti politikai döntéshozókat megfelelő esetben támogassák a nőkkel szembeni, nemi alapú erőszak megelőzésére és kezelésére szolgáló átfogó intézkedések bevezetésében és végrehajtásában.

Az általános megállapításokat az alábbiak szerint lehet összefoglalni. Ezekből látható, hogy milyen „további lépésekkel” lehetne fellépni a nőkkel szembeni erőszak ellen, és a felmérés eredményeinek vizsgálatakor is érdemes figyelembe venni őket.

- A nők és férfiak közötti egyenlőséggel kapcsolatos jövőbeni uniós stratégiák a felmérés eredményeire támaszkodhatnak annak érdekében, hogy lépéseket tegyenek a nőket ért erőszak leggyakoribb formáinak felszámolása érdekében. Foglalkozhatnak például a nők elleni erőszak új vagy újonnan elismert formáival, például a követéssel vagy az új technológiák bevetésével történő visszaélésekkel, vagy az erőszak olyan aspektusaival, amelyeket a nők kis számban jelentenek a rendőrség és az áldozatsegítő szervezetek felé.
- Tekintettel a nők elleni erőszaknak a felmérésben bemutatott mértékére, az EU Stockholmi Programot követő bel- és igazságügyi terveinek biztosítaniuk kell, hogy a nők elleni erőszak elismerést kapjon, és az alapvető jogok megsértéseként kezeljék az EU bűnözésre és áldozattá válásra adott válaszainak keretében.
- A sértettek jogairól szóló uniós irányelv minden bűncselekmény áldozatára vonatkozik, és az egyéb kiszolgáltató áldozatok mellett kifejezetten hivatkozik a nemi alapú erőszak áldozataira is. Ez olyan szilárd alapot képez, amelyre tagállami szinten már célzott válaszok alapozhatók; e válaszok mind azt szolgálják, hogy az áldozatsegítés és a büntetőjogi

intézkedések terén egyaránt megfeleljenek az erőszak áldozataivá vált nők szükségleteinek. Az irányelv végrehajtásának az Európai Bizottság által végzett felülvizsgálata részeként meg lehetne vizsgálni, hogy az irányelv a gyakorlatban megfelel-e az erőszak áldozatául esett nők szükségleteinek és jogainak.

- Az EU-nak meg kell vizsgálnia az Európa Tanács által elfogadott, a nők elleni és a családon belüli erőszak megelőzéséről és felszámolásáról szóló Isztambuli Egyezményhez való csatlakozás lehetőségét. Jelenleg ez a legátfogóbb, nők elleni erőszakkal foglalkozó regionális eszköz. Az FRA felmérésének eredményei szintén támogathatják az EU tagállamait az egyezmény ratifikálásában.
- Az EU tagállamait ösztönözni kell a kifejezetten a nők elleni erőszak kezelésére irányuló nemzeti cselekvési tervek kidolgozására és arra, hogy ezek kidolgozása során – nemzeti szinten rendelkezésre álló adatok hiányában – használják fel e felmérés eredményeit. E cselekvési tervek kidolgozásában az áldozatokká vált nőkkel foglalkozó civil társadalmi szereplők is hasznosan bevonhatók, mivel hozzájárulhatnak ahhoz, hogy azok az áldozatok számára a gyakorlatban is hasznos eredményekkel járjanak, és fenntarthatóak legyenek.
- A foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, valamint az információs és kommunikációs technológiákkal kapcsolatos uniós szakpolitikáknak saját területükön belül ugyancsak foglalkozniuk kell a nők elleni erőszak hatásaival. Ennek a különböző területeket célzó tagállami szintű, konkrét szakpolitikai intézkedésekben és cselekvési tervekben is tükröződniük kell.
- Az EU-nak biztosítania kell, hogy a DAPHNE és a hasonló programok munkáját folytató támogatási mechanizmusok – amelyek különböző módon járulnak hozzá a gyermekek, a fiatalok és a nők védelméhez az erőszak valamennyi formájával szemben – továbbra is használhatóak legyenek a kutatás és a nők elleni erőszak kezelésével foglalkozó civil társadalmi szervezetek munkájának támogatására. Különösen nagy szükség van a nők elleni erőszak területén az áldozatokat célzottan támogató szolgálatok munkájának finanszírozására.
- Az erőszak áldozataivá vált nőkkel kapcsolatban mind uniós, mind tagállami szinten erősíteni kell az áldozat- és jogközpontú megközelítést. Az elmúlt

években jó példák jelentek meg több tagállamban, ahol elismerték, hogy a „családon belüli” vagy a „párkapcsolaton belüli” erőszak nem magánügy, hanem állami beavatkozásra okot adó eset.

- Az EU-nak és tagállamainak ki kell fejezniük elkötelezettségüket amellett, hogy rendszeresen adatot gyűjtsenek a nők elleni erőszak különböző formáiról. Ez ugyanis alapot adhat az e területen alkalmazott szakpolitikai válaszok és fellépések továbbgondolásához. Ezt a folyamatot az Eurostat és a vonatkozó szakértői csoportjai is támogathatják, az adatokat pedig az ENSZ és az Európa Tanács speciális megfigyelő szerveinek, valamint a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének rendelkezésére lehetne bocsátani.
- A nők elleni erőszak leküzdésére irányuló uniós és a tagállami szakpolitikákat és nemzeti cselekvési terveket közvetlenül a nők erőszakkal kapcsolatos tapasztalataiból származó adatok alapján kell kialakítani. A nők erőszakkal kapcsolatos tapasztalataiból származó adatokat az adminisztratív és a büntetőjogi adatokkal együtt kell gyűjteni, mivel ez utóbbiak a bejelentés nélkül maradt esetek jelentős részéről nem tájékoztatnak. Az EU-nak és a tagállamoknak együttes erővel elő kell mozdítaniuk és támogatniuk kell a nők által tapasztalt erőszak mértékével és jellegével kapcsolatos információk feltárására irányuló felméréseket. Ezek a felmérések az előrehaladás mérése érdekében néhány évente megismételhetők.

A felmérésről dióhéjban

Az FRA nőkkel szembeni erőszakra szóló felmérése 42 000 nővel készített személyes interjún alapul, és ezáltal az Európai Unióban és világszinten eddig ez a legátfogóbb felmérés a nők erőszakkal kapcsolatos tapasztalatairól.

Mivel a hivatalos adatgyűjtési mechanizmusok nem adnak képet a nők elleni erőszak valós mértékéről és jellegéről, különféle nemzetközi és nemzeti szervek és szervezetek már többször is felszólítottak arra, hogy adatokat kell gyűjteni erről a konkrét emberi jogi visszaélésekről. Az FRA felméréséből származó eredmények közreadásával az EU és tagállamai – most először – uniós szinten összehasonlítható adatokkal rendelkeznek, és ezeket alapul vehetik a nőkkel szembeni erőszak kezelésére irányuló szakpolitikáik és konkrét intézkedéseik kialakításához.

Miért készített az FRA felmérést a nőkkel szembeni erőszakra?

Az FRA az EU 2010-es spanyol tanácsi elnökségének kérése és az Európai Parlament felhívása nyomán állította össze a felmérést, hogy összehasonlítható adatokat gyűjtsön a nőkkel szembeni, nemi alapú erőszakra.

Kik vettek részt a felmérésben?

Mindegyik uniós tagállamban legalább 1500 nő vett részt a felmérésben – az interjúalanyok száma az észtorozági 1500 és a Cseh Köztársaságban megkérdezett 1620 között mozgott –, Luxemburg kivételével, ahol 908 nővel készítették interjút.

A felmérés az EU területén élő, 18–74 év közötti, a tartózkodási hely szerinti ország legalább egy hivatalos nyelvét beszélő nők normál populációját vette célba. Minden válaszadót véletlenszerűen választottak ki, és a felmérési eredmények uniós és országos szinten egyaránt reprezentatívak.

Hogyan zajlott a felmérés előkészítése és lebonyolítása?

Az FRA vezető politikai döntéshozókkal, gyakorló szakemberekkel, kutatókkal és felmérési szakértőkkel konzultált a felmérés kialakításáról és a benne szereplő kérdésekről.

A felmérés tervezett kérdéseit az EU hat tagállamban tesztelték: Finnországban, Lengyelországban, Magyarországon, Németországban, Olaszországban és Spanyolországban. Az előzetes teszt eredményei alapján állították össze a mind a 28 uniós tagállamban elvégzendő felmérés végleges kérdőívét.

Az interjút minden esetben női kérdezőbiztosok készítették személyesen, az interjúalanyok otthonában. Az interjúhoz szabványos kérdőívet használtak, amelyet az FRA a bevált felmérési eszközökre építve dolgozott ki, majd lefordították az uniós tagállamokban használt fő nyelvekre. A kérdezőbiztosok a kérdőív kitöltéséhez vagy papírt és tollat használtak (PAPI), vagy a számítógéppel támogatott személyes megkérdezés (CAPI) módszerét, ami azt jelenti, hogy a kérdezőbiztosok laptopon töltik ki a kérdőívet. Az interjúk 2012. április és szeptember között készültek.

A terepmunkát az Ipsos MORI nevű nagy nemzetközi felméréseket készítő vállalat irányította, partnerségben a HEUNI-val (az ENSZ alá tartozó Európai Bűnmegelőzési és Igazságszolgáltatási Intézet) és az UNICRI-val (az ENSZ Régióközi Bűnügyi és Igazságügyi Kutatóintézete). A projekt általános irányítását az FRA munkatársai végezték.

Milyen kérdések szerepeltek a felmérésben?

A felmérés keretében a nőket a fizikai és szexuális erőszakkal, a párkapcsolatban előforduló pszichológiai erőszakkal, a szexuális zaklatással és a követéssel kapcsolatos személyes tapasztalataikról kérdezték. A kérdések többsége a nők 15 éves kora után szerzett tapasztalataira vonatkozott, de a felmérési kérdőívben szerepelt egy kérdéssor a nők által gyermekkorban – 15 éves kor előtt – átélt erőszakról is olyan esetekben, amikor ebben felnőtt elkövetők vettek részt. A felmérésben a nők elleni és családon belüli erőszakról megfogalmazott véleményükről és percepcióikról is megkérdezték a nőket.

A felmérésben szereplő kérdések a partnerek és más elkövetők általi erőszak eseteire vonatkoztak. A nőknek néhány háttér-információt is meg kellett adniuk a korukra, iskolai végzettségükre és foglalkozási helyzetükre vonatkozóan (például), mivel ezeket fel lehet használni az áldozattá válás összefüggéseinek és kockázati tényezőinek részletesebb elemzéséhez.

A felmérésben minden nőnek ugyanazokat a kérdéseket tették fel, az adott tagállam nyelvére lefordítva.

A terepmunka kialakításáról és felügyeletéről további részletek a teljes felméréshez tartozó technikai jelentésben találhatóak: <http://fra.europa.eu/en/publication/2014/vaw-survey-technical-report>

FRA – Az Európai Unió Alapjogi Ügynöksége

Nőkkel szembeni erőszak: az Unió egészére kiterjedő felmérés

Az eredmények áttekintése

Luxembourg: Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2014

2014 – 44 oldal – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9239-385-4

doi:10.2811/61160

Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségéről még rengeteg információ olvasható az interneten. Az FRA weboldaláról érhető el (fra.europa.eu).

HOGYAN JUTHAT HOZZÁ AZ EURÓPAI UNIÓ KIADVÁNYAIHOZ?

Ingyenes kiadványok:

- egy példány:
az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>),
- több példány, valamint plakátok, térképek rendelése:
az Európai Unió képviselőin keresztül (http://ec.europa.eu/represent_hu.htm),
nem uniós országokban a küldöttségektől (http://eeas.europa.eu/delegations/index_hu.htm),
a Europe Direct szolgáltatáson keresztül (http://europa.eu/europedirect/index_hu.htm)
vagy a 00 800 6 7 8 9 10 11 telefonszám tárcsázásával (ingyenesen hívható az EU egész területéről) (*).

(*) A legtöbb hívás és a megadott információk ingyenesek (noha egyes mobiltelefon-szolgáltatókon keresztül, telefonfülkékből és hotelekből a számot csak díjfizetés ellenében lehet hívni).

Megvásárolható kiadványok:

- az EU Bookshopból (<http://bookshop.europa.eu>).

Előfizetési kiadványok:

- az Európai Unió Kiadóhivatalának forgalmazó partnereitől (http://publications.europa.eu/others/agents/index_hu.htm).

HELPING TO MAKE FUNDAMENTAL RIGHTS A REALITY FOR EVERYONE IN THE EUROPEAN UNION

A nők elleni erőszak sérti a nők alapvető jogait, köztük az emberi méltóságukat, az igazságszolgáltatáshoz való jogukat és a nemek közötti egyenlőséget is. Például minden harmadik nő tapasztalt fizikai és/vagy szexuális erőszakot 15 éves kora óta, minden ötödik nőt zaklattak már, és minden második találkozott már a szexuális zaklatás egy vagy több formájával. Ami mindebből látszik, hogy az erőszakos magatartás széles körben elterjedt, és sok nő életét keseríti meg, a hatóságoknál azonban igen gyakran nem jelentik. A nők elleni erőszak valódi mértéke ezért a hivatalos adatokból nem látható. Az FRA mostani felmérése az első ilyen jellegű, a nők elleni erőszakkal kapcsolatos felmérés, amely az Európai Unió 28 tagállamára terjed ki. A felmérés alapját 42 000, az Európai Unióban élő nővel készült interjú képezi, amelyek során a fizikai, szexuális és pszichológiai erőszakkal kapcsolatos tapasztalataikról kérdezték őket, beleértve a partnerük részéről elszenvedett bántalmazást is („családon belüli erőszak”). A felmérésben ezenkívül szerepeltek kérdések a szexuális és egyéb zaklatásról, valamint arról, milyen szerepet játszanak az új technológiák a nők által tapasztalt visszaélésekben. A nőket arról is kérdezték, bántalmazták-e őket gyermekkoruk során. A részletes eredmények alapján az FRA a nők elleni erőszakkal kapcsolatban számos különféle intézkedést javasol, amelyek túllépnek a büntetőjog nyújtotta szűk kereteken, és olyan területekre is kiterjednek, mint a foglalkoztatás, az egészségügy és az új technológiák a kommunikációban.

Kiadóhivatal

FRA – AZ EURÓPAI UNIÓ ALAPJOGI ÜGYNÖKSÉGE

Schwarzenbergplatz 11 – 1040 Bécs – Ausztria

Tel. +43 158030-0 – Fax +43 158030-699

fra.europa.eu – info@europa.eufacebook.com/fundamentalrightslinkedin.com/company/eu-fundamental-rights-agencytwitter.com/EURightsAgency

ISBN 978-92-9239-385-4

9 789292 1393854